

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

В. В. Денисенко

СЛОВНИК МИТНИХ ТЕРМІНІВ

Електронне видання комбінованого
використовування на DVD-ROM

Запоріжжя
ЗНТУ
2017

УДК 342.9(03)

Д 33

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Запорізького національного технічного університету
(Протокол №3 від 06.11.2017 р.)*

Рецензенти:

Єрмоленко Д. О. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права Запорізького національного університету

Болокан І. В. – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права Запорізького національного університету

Денисенко В. В.

Д 33 Словник митних термінів. [Електронний ресурс] / В. В. Денисенко – Електрон. дані. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. – 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. – Назва з тит. екрана.

ISBN 978-617-529-179-5

Словник митних термінів покликаний надати допомогу студентам, які навчаються в юридичних закладах. Даний матеріал є простим та доступним у використанні, упорядкований на основі чинного законодавства, наукової та практичної літератури, із використанням термінів, що подаються в підручниках, методичних посібниках, комп'ютерних системах, тощо. Практична значимість словника митних термінів полягає в можливості застосування його і на побутовому рівні у повсякденному житті.

УДК 342.9(03)

ISBN 978-617-529-179-5

© Денисенко В. В. , 2017

© Запорізький національний
технічний університет, 2017

ПЕРЕДМОВА

Митна політика – це система принципів та напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі. Це достатньо містке визначення у цілому дає вірну характеристику.

З проголошенням державного суверенітету України, незалежності та самостійності в економічній сфері було започатковано самостійну митну політику, в контексті якої надалі й розвивалось її митне законодавство. Воно здебільшого є адміністративно-правовим за природою, засноване на приписах та імперативах, визначає механізм провадження митної політики та міжнародного співробітництва.

Розвиток економічної активності населення України, різке посилення міграційних процесів та гуманітарних зв'язків, міжнародного туризму, у тому числі його комерційних різновидів дали поштовх для становлення митної політики на нових правових засадах.

Одними з перших економічних законів України стали Закон України «Про митну справу в Українській РСР» та Митний кодекс України 1991 р. Поступово митне право оформилось у відносно самостійну галузь законодавства. Воно досі знаходиться в процесі свого становлення. Одні норми відмінюються, інші приходять їм на зміну. Проте якщо раніше Україна при здійсненні митної політики намагалась виходити з чисто національних інтересів, то у подальшому під впливом об'єктивних причин та реалізації концепції адаптації національного законодавства до європейських стандартів виникла потреба її розвивати з урахуванням інтересів інших країн і зближувати митне законодавство.

З прийняттям у 2012 р. нового Митного кодексу України суттєво розширено механізм правового регулювання митних відносин. Ним впорядковані відносини, що регулювалися раніше підзаконними актами, введено нові інститути митного права.

Митне законодавство надзвичайно динамічне. Воно постійно удосконалюється. На нього впливають потреби забезпечення руху товарів, робіт та послуг у межах вільних економічних зон та забезпечення співробітництва з країнами

Європейського Союзу. Особливий вплив на його розвиток укладає вступ України в СОТ у 2008 р. Прагнення України вступити до ЄС, розширення співпраці в рамках СОТ означає обмеження суверенних повноважень національних органів влади з питань митної політики як умови. Це стосується як тарифної політики в СОТ та ЄС, так і інших складових митної політики.

Головною метою цього видання є впорядкування визначень широковживаних термінів у галузі митного права, що може бути в нагоді для фахівців, студентів та аспірантів. При розробленні цього видання ставилося завдання, що зібрані та запропоновані визначення термінів мають відображати сучасний рівень розвитку всіх складових митного права, сприяти встановленому вживанню та розумінню термінів при виданні науково-методичних матеріалів та ін. Наведені терміни не претендують на виключну і безумовну правильність і вичерпність, однак можуть бути використані в наведеній редакції чи з певним корегуванням при розробленні нормативних документів в галузі митного права та під час викладання відповідного навчального курсу.

Основна частина словника побудована за алфавітно-гніздовим принципом. В одному гнізді об'єднані визначення понять, утворені на основі законодавчих і нормативно-правових документів, які регламентують окремі положення митної політики і митної справи, а також інші визначення понять, наведені в галузевій літературі.

СЛОВНИК МИТНИХ ТЕРМІНІВ

А

Авансові платежі

Сплата до бюджету податків та внесення податкових платежів у розмірах, визначених з прогнозованих оцінок об'єкта оподаткування або його фактичних розмірів за попередній період чи за аналогічний період попереднього року.

Аварійна ситуація

Ситуація, яка не відповідає умовам нормального перевезення вантажів, наприклад, випадки, пов'язані із загорянням, витіканням, розсипанням небезпечного вантажу, пошкодженням тари або рухомого складу з небезпечним вантажем, і які можуть призвести чи призвели до вибуху, пожежі, отруєння, опромінення, захворювань, опіків, обморожень, загибелі людей і тварин, небезпечних для природного середовища наслідків, а також випадки, коли в зоні аварії на залізниці виявилися вагони, контейнери або вантажні місця з небезпечними вантажами.

Аварія загальна (general average)

а) збитки, що виникають в результаті втрати частин корпусу судна або частини товару, з метою спасіння судна, а також через витрати, пов'язані з забезпеченням захисту судна та частини вантажу, що залишилась. Якщо вжиті заходи були успішними, всі понесені при цьому збитки належать відшкодуванню на пропорційній основі між усіма сторонами підприємства;

б) надзвичайна подія, яка відбувається з техногенних (конструктивних, виробничих, технологічних та експлуатаційних) причин або в результаті випадкових зовнішніх впливів і полягає в пошкодженні, виході з ладу, руйнуванні технічних пристроїв, будівель та споруд.

Аварія приватна (particular average)

Часткові збитки в результаті нещасного випадку, які повністю несуться власником ушкодженого або втраченого вантажу.

Авіавантажна накладна (air waybill-AWB)

Перевізний документ, що засвідчує укладення договору перевезення між вантажовідправником та авіа перевізником в міжнародному сполученні. А. містить наступні реквізити: код перевізника, назву та адресу вантажовідправника та вантажоотримувача, код валюти, код виду оплати, вагу брутто вантажу (в фунтах або кг.), клас тарифу та ін. А. не тільки підтверджує наявність договору на перевезення, але й служить доказом того, що вантаж прийнятий перевізником.

Авіаційний перевізник, авіаперевізник

Будь-яка юридична чи фізична особа, що виконує повітряні перевезення та має права експлуатанта авіаційної техніки.

Автаркія

Економічна політика, яка спрямована на створення замкнутої, самодостатньої економіки, яка повинна задовольнити всі потреби країни. До створення такої економіки вдаються агресивні держави, що готуються до війни, або держави, яким загрожує зовнішня агресія і в яких немає надії на гарантовану допомогу інших країн.

Автомобільно-залізничні перевезення

Комбіновані перевезення залізничним і автомобільним транспортом. В англійській мові термін «контрейлерні перевезення» стосується не комбінованих перевезень взагалі, а конкретно – перевезень автомобільних напівпричепів залізницею.

Агент

Особа, котра за дорученням іншої особи (принципала) за певну винагороду та за рахунок принципала виконує визначені дії від його або від свого імені.

Агент-експедитор, експедитор

Посередник, який організовує перевезення вантажів і/або надання супутніх послуг за дорученням вантажовідправника.

Агент з митного оформлення

Фізична особа – резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням органу доходів і зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

Агентські операції

Посередницькі дії агента, що здійснюються на основі агентських угод.

Агентська угода (договір)

Угода, укладена принципалом з агентом про здійснення останнім за рахунок принципала дій від його або свого імені. В такому разі право власності на об'єкт договірних відносин до агента не переходить.

Ад валорем (ad valorem)

Метод вирахування провізних платежів при перевезенні цінних вантажів або розміру митних зборів в вигляді твердих ставок за одиницю вимірювання товару в процентах від його ціни.

Адміністративна відповідальність в галузі митної справи

Передбачена законодавством правова відповідальність за вчинення правопорушень у сфері митного регулювання (порушення митних правил), пов'язана із застосуванням до винних осіб адміністративних покарань (санкцій).

Адміністративне покарання за порушення митних правил

Встановлена державою санкція, застосовувана уповноваженими посадовими особами митних органів або судами до особи, яка вчинила адміністративне правопорушення в галузі митної справи.

Адміністративне правопорушення в галузі митної справи (порушення митних правил)

Протиправна винна дія (бездіяльність) фізичної або юридичної особи, що посягає на визначені митним законодавством України правила митного регулювання, за яке встановлено адміністративну відповідальність.

Адміністративні стягнення

Штрафні санкції, що накладаються на керівників і службових осіб підприємств, установ та організацій за порушення податкового законодавства.

Акциз (excise, excise-duty)

Вид непрямого податку на високорентабельні та монополні товари (продукцію), що включається до ціни товару. Поширюється на визначене коло товарів та послуг масового попиту та предметів розкошу.

Аквизація вантажу (acquisition of cargo)

Залучення вантажу для завантаження лінійних суден. А. в. зазвичай здійснюється спеціальними агентськими фірмами, що мають постійні договірні відносини з лінійними конференціями та здійснюють увесь комплекс заходів по завантаженню суден компанії в даному порту.

Акредитив

Форма розрахунків, за якою контрагент зовнішньоторговельної угоди має можливість отримати, на умовах зазначених у акредитивному дорученні, на свою користь платіж за товар негайно після митного оформлення та відвантаження.

Аналіз ризику

Систематичне використання органами доходів і зборів наявної у них інформації для визначення обставин та умов виникнення ризиків, їх ідентифікації і оцінки ймовірних наслідків недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Антидемпінгове мито

Встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 22.12.1998 р. №330-XIV у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом демпінгу, що заподіює шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику. Згідно із зазначеним законом демпінг – ввезення на митну територію країни імпорту товару за цінами, нижчими від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, що заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару.

Аудит

Перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку, його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам.

Б

Багаж

а) речі, товари, предмети та інші матеріальні цінності, що відправляються пасажиром за окрему плату при наявності проїзних документів у багажному вагоні, який прямує в тому самому напрямку, що й пасажир;

б) товари та інші предмети, що переміщуються пасажиром, членами екіпажу ПС або іншими фізичними особами і перевозяться за угодою з авіаційним перевізником;

в) речі пасажира, прийняті в установленому порядку для перевезення в пасажирському або поштово-багажному поїзді до залізничної станції призначення, вказаної в проїзному документі (квитку).

Багажна квитанція

Документ, призначений для оформлення перевезень багажу пасажира.

Базисна ціна

Ціна, попередньо погоджена покупцем та продавцем – майбутніми сторонами зовнішньоторговельного договору (контракту), яка є основою для визначення контрактної ціни товару в залежності від сорту, якості тощо та може коригуватися знижками.

Базова ставка

Ставка податку без урахування особливостей суб'єкта чи видів діяльності.

Базові ставки митних зборів

Ставки, встановлені щодо товарів, що походять з країн, торгово-політичні відносини з якими передбачають режим найбільшого сприяння.

Базові умови поставки (basic terms of delivery)

Умови поставки, що розподіляються між продавцем та покупцем зобов'язання щодо оформлення документів та оплаті витрат, що визначають момент переходу прав власності, страхових ризиків та відповідальності за товар.

Банківська гарантія

Фінансова гарантія, яку надає банк за свого клієнта на підставі укладення гарантійного договору, де зазначаються умови надання фінансових гарантій банком в рахунок зобов'язань клієнта цього банку.

Баратрія (barratry)

Умисний збиток, нанесений судну або вантажу діями капітана або команди без відому судновласника, а також інші незаконні дії, що спричинили збитки судновласнику або вантажовласнику. Ризик баратрії страхується співвласником.

Бездокументний вантаж (astray freight)

Вантаж, виявлений на складі терміналу або на транспортному засобі без перевізних документів та приналежність якого не вдалося визначити.

Безмитна торгівля

Митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних і водних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі видів контролю (санітарний, епідеміологічний, екологічний, фіто санітарний, радіологічний, ветеринарний).

Бартер

Натуральний товарообмін, у разі якого здійснюється обмін одного товару на інший без грошових розрахунків. Співвідношення такого обміну узгоджується у відповідному договорі (контракті).

Бартерна (товарообмінна) операція у галузі зовнішньоекономічної діяльності

Один з видів експортно-імпортних операцій, оформлених бартерним договором або договором зі змішаною формою оплати між суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України та іноземним суб'єктом господарської діяльності, яким часткову оплату експортних (імпортних) поставок передбачено в натуральній формі. Такий договір передбачає збалансований за вартістю обмін товарами, роботами, послугами у будь-якому поєднанні, що не супроводжується рухом коштів у готівковій або безготівковій формі.

Безмитна торгівля

Митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних, водних або залізничних транспортних

засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Безмитне ввезення (duty free importation, imports in bond)

Ввезення на територію країни товарів без сплати митних зборів, податків, мита.

Безпека харчових продуктів

Відсутність токсичної, канцерогенної, мутагенної, алергенної та іншої несприятливої для організму людини дії харчових продуктів у разі їх споживання у загальноприйнятих кількостях, межі яких установлюються Міністерством охорони здоров'я України.

Безпосереднє відвантаження

Відвантаження товару, що є об'єктом зовнішньоторговельної угоди, безпосередньо з країни-виробника до країни, що надає цьому товару тарифні преференції.

Безпосередня закупівля

Укладення імпортером-покупцем зовнішньоторговельної угоди з продавцем, зареєстрованим у країні, що розвивається. На таку угоду поширюється тарифний преференційний режим.

Біженець

Іноземна особа, яка в силу обґрунтованих побоювань стати жертвою переслідувань знаходиться за межами країни своєї громадянської належності, не може або не бажає користуватися захистом цієї країни.

Біржова ціна

Ціна, що утворюється на товарній біржі за результатами проведення торгів.

Бодмерея (bottomry)

Грошова позика під заставу судна, фрахту та вантажу, за рахунок їх власників, що отримується капітаном судна в випадках крайньої необхідності в грошових засобах для завершення рейсу необхідності (необхідність невідкладного ремонту, покупки пального, води, продукції та ін.).

Бондові вантажі (bonded goods)

Вантажі, що зберігаються на бондовому складі.

Бондовий склад (bonded warehouse)

Склад на якому ввезенні товари зберігаються під митним контролем без утримання митних зборів та податків та без використання до товарів ліцензування та квотування на період зберігання.

В

Вага бруто (gross weight)

Маса товару разом з упаковкою внутрішньої (що не відокремлюється від товару) та зовнішньою – тарою (ящики, мішки, бочки, тощо).

Вага вивантажена (delivered weight)

Маса товару, встановлена при вивантаженні в місці призначення й зазначена в документі перевірки маси. При здачі товару згідно В. ризик за недостачу несе продавець, а не покупець.

Вага натуральна (natural weight)

Вираження кількості сипучого товару, що поставляється, сільськогосподарського походження, наприклад зернових, вимірюваного в мірах об'єму – гектолітрах, бушелях, квартах і ін. В. характеризує також і такі важливі показники якості сипучого товару, як форма, розмір, питома вага, частини вологість, вміст сторонніх домішок і ін.

Вага нетто (net weight)

Маса товару без тари й упакування. У ряді країн при вирахуванні мита у В. включається й маса первинного упакування розфасованих товарів, невіддільної від товару до його споживання, наприклад, зубна паста в тюбику, пачка сигарет (вага «напівнетто»).

Вага відвантажена (shipped weight)

Маса товару, установлена при його відвантаженні в місці відправлення й зазначена в транспортному документі. У випадку оплати згідно В. продавець не несе відповідальності за зменшення маси в дорозі.

Ваговий сертифікат (weight note)

Документ, що підтверджує масу поставленого товару й, що визнається безперечним доказом маси. За узгодженням зацікавлених сторін В.С. складається вагарями в місцях відвантаження, перевалки й вивантаження товару.

Валюта

Грошова одиниця певної країни, що використовується для вимірювання величини вартості товарів.

Валюта платежу

Валюта, в якій на підставі згоди сторін здійснюються платежі за зовнішньоторговельними операціями, про що робиться відповідний запис у торговельному договорі (контракті).

Валюта контракту (договору, угоди)

Валюта, в якій здійснено оцінку вартості товару за зовнішньоторговельним контрактом. Переважно вона збігається з валютою платежу за договором (контрактом). У разі незбігу доцільно зазначити порядок перерахунку даних валют (валютне застереження).

Валюта ціни

Грошова одиниця, в якій зазначено вартість товару в зовнішньоторговельному договорі (контракті). В такому разі доцільний збіг валют контракту та ціни.

Валютне застереження

Умови зовнішньоторговельного договору (контракту) узгоджені контрагентами для страхування від ризику падіння курсу валюти платежу від моменту укладення договору до моменту його оплати.

Валютне регулювання

Регулювання державою міжнародних валютних розрахунків, контролю за валютними операціями, впливу на курс національної валюти, зміни структури та обмеження імпорту, стимулювання експорту тощо.

Валютний ризик

Можливість валютних втрат як наслідок зміни курсу валюти ціни до валюти платежу за час між укладенням зовнішньоторговельного договору (контракту) та здійсненням за ним розрахунку.

Валютні обмеження

Сукупність державних нормативних правил стосовно законодавчого та адміністративного регулювання порядку обмежень операцій з національною та іноземною валютами.

Валютні цінності (Currency values)

а) валюта України – грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет та в інших формах, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території України, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

б) іноземна валюта – іноземні грошові знаки у вигляді банкнотів, казначейських білетів, монет, що перебувають в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені з обігу або такі, що вилучаються з нього, але підлягають обмінові на грошові знаки, які перебувають в обігу;

в) платіжні документи та цінні папери (акції, облігації, купони до них, векселі (тратти), боргові розписки, акредитиви, чеки, банківські накази, депозитні сертифікати, інші фінансові та

банківські документи), виражені у валюті України, в іноземній валюті або банківських металах;

г) банківські метали – золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів.

Вантаж

а) матеріальні цінності, які перевозяться залізничним транспортом у спеціально призначеному для цього вантажному рухомому складі;

б) об'єкт (у тому числі вироби, предмети, корисні копалини, матеріали, сировина, відходи виробництва і споживання), прийнятий у встановленому порядку для перевезення у вантажних вагонах, контейнерах;

в) будь-які товари та інші предмети, що переміщуються через митний кордон України під митним контролем, крім транспортних засобів, що їх перевозять.

Вантаж експрес-перевізника

Консолідовані за єдиним транспортним документом міжнародні експрес-відправлення чи міжнародні експрес-відправлення, що не увійшли до складу цих консолідованих міжнародних експрес-відправлень за своїм характером, розмірами або з інших причин, що переміщуються (пересилаються) експрес-перевізником через митний кордон України.

Вантажна одиниця

Контейнер або знімний кузов.

Вантажне відправлення

Товари, що надходять в Україну на адресу осіб або відправляються ними за межі України, або переміщуються транзитом через митну територію України, крім товарів, що належать громадянам та переміщуються ними у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі.

Вантажний митний комплекс

Ділянка території з комплексом будівель, споруд, інженерно-технічних засобів і комунікацій, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України.

Вантажний термінал

Комплекс будівель, споруд, обладнаних навантажувальними засобами, призначений для виконання вантажних, складських і комерційних робіт з вантажами, надання технічних послуг дорожнім транспортним засобам, транспортно-експедиторських та інших послуг перевізникам.

Вантажні документи

Коносаменти, маніфести, каргоплани.

Вантажні операції (cargo operations)

Операції з транспортування, зважування або іншому визначенню кількості товарів, завантаженню, вивантаженню, перезавантаженню, зміна пошкодженої упаковки, відкритті упаковки, упакувці або переупакувці товарів та транспортних засобів.

Вантажні перевезення

Транспортні послуги з переміщення матеріальних цінностей, пов'язані з їх схоронністю, збереженістю і своєчасністю доставки.

Вантажобагаж

а) вантаж, що перевозиться в пасажирських і поштовобагажних поїздах;

б) вантажні матеріальні цінності, що перевозяться в пасажирських і поштово-багажних поїздах при оформленні перевезення за заявою (без пред'явлення проїзного документа). Всі матеріальні цінності масою понад 200 кг, незалежно від наявності проїзного документа, відносяться до В., а при пред'явленні проїзного документа вони можуть оформлятися як багаж;

в) об'єкт, прийнятий від фізичної або юридичної особи в установленому порядку для перевезення в пасажирському, поштово-багажному або вантажо-пасажирському поїзді.

Ввезення товарів і транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів і транспортних засобів за межі митної території України

Сукупність дій, пов'язаних із переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України у відповідному напрямку.

Вексель

Цінний папір, який засвідчує грошове зобов'язання боржника сплатити у встановлений строк і в певному порядку визначену у векселі суму власникові векселя.

Великотоннажний контейнер

Контейнер масою бруто 10–30 т.

Верифікація

Перевірка та підтвердження достовірності документів.

Вилучення

Податкові пільги, спрямовані на вилучення з оподаткованого доходу окремих предметів (об'єктів оподаткування).

Випуск товарів

Надання органом доходів і зборів права на користування та/або розпорядження товарами, щодо яких здійснюється митне оформлення, відповідно до заявленої мети.

Відмова на користь держави

Митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь.

Відмова у митному оформленні

Письмове вмотивоване рішення органу доходів і зборів про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених МК.

Відходи

а) будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворюються у процесі людської діяльності і не мають подальшого використання за місцем утворення чи виявлення та яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення;

б) будь-які речовини, матеріали чи предмети, від яких їх виробник або власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Відшкодування податку

Повернення платникам коштів, сплачених у вигляді податків. В Україні відшкодування проводиться з податку на додану вартість у випадках, передбачених податковим законодавством.

Вільна економічна зона

Відособлена територія держави, де встановлені пільгові валютно-фінансовий, митний і податковий режими, що заохочують спільну з іноземним капіталом підприємницьку діяльність. В. е. з. створюється з метою залучення іноземних інвестицій, впровадження прогресивних технологій, розширення експортних можливостей, розвитку окремого регіону, збільшення числа робочих місць.

Вільна митна зона

а) митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання;

б) відповідним чином облаштована територія або склад, що призначені для зберігання товарів під митним контролем, їх переробки та/або виробництва нових товарів.

Вільна митна зона комерційного типу

Створюється з метою забезпечення вільного зберігання товарів без обмеження строків.

Вільна митна зона сервісного типу

Створюється з метою забезпечення вільної діяльності підприємств з ремонту, модернізації, будівництва повітряних, морських і річкових суден, інших плавучих засобів, їх складових частин.

Вільна митна зона промислового типу

Створюється для цілей переробки (виробництва) товарів на територіях відповідних типів спеціальних (вільних) економічних зон.

Вільна торгівля

Торгівельні відносини, в умовах яких будь-яка особа, група осіб або держава можуть вільно ввійти в ринкові відносини: купувати товари, продавати або обмінювати товари за вільними цінами, які автономно встановлюються контрагентами не залежно від тарифних і нетарифних бар'єрів окремого національного ринку (митних зборів, адміністративних, санітарних та інших приписів).

Вільний обіг

Обіг товарів, який здійснюється без обмежень з боку органів доходів і зборів України.

Вільне розміщення (зберігання) (nondedicated storage)

Використання будь-якого вільного вічка стелажу секції або місця під щабель для зберігання продукції, що постуила на склад.

Г

Гарантійний строк

Період часу, протягом якого продавець (товаровиробник) гарантує відповідність товару вимогам зовнішньоекономічного договору (контракту).

Генеральна угода по тарифах і торгівлі (ГАТТ)

Ухвалена в 1948 році багатостороння міжнародна угода спрямована на усунення дискримінації у зовнішній торгівлі та надання учасникам угоди режиму найбільшого сприяння у торгівлі.

Громадяни – фізичні особи

Громадяни України, іноземці, особи без громадянства.

Господарська діяльність

Будь-яка діяльність, в тому числі підприємницька, пов'язана з виробництвом і обміном матеріальних та нематеріальних благ, що виступають у формі товару.

Готова продукція

Продукція (товар), яку вироблено з використанням давальницької сировини (крім тієї частини, що використовується для проведення розрахунків за її переробку) і визначено як кінцеву в зовнішньоекономічному контракті між замовником і виконавцем.

Д

Давальницька сировина

Сировина, матеріали, напівфабрикати, комплектуючі вироби, ввезені на митну територію України іноземним замовником чи вивезені за її межі українським замовником для використання при виготовленні готової продукції с наступним поверненням всієї продукції або її частини в країну власника (чи реалізацією в країні виконавця замовником або за його дорученням виконавцем) або вивезення до іншої країни. Готову продукцію може бути реалізовано в Україні, якщо давальницьку сировину, з використанням якої

вироблено цю продукцію, ввезено іноземним замовником на митну територію України чи закуплено іноземним за-, мовником за іноземну валюту в Україні. Право власності на імпортовану давальницьку сировину та вироблену з неї готову продукцію належить іноземному замовнику.

Дебентура (debenture)

Митне свідоцтво про повернення зборів.

Дедвейт (deadweight)

Вантажопідйомність судна, що вимірюється в тонах при його завантаженні до максимально допустимої відмітки.

Декларант

юридична чи фізична особа, яка самостійно здійснює декларування або від імені якої здійснюється декларування товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України.

Декларація митної вартості

Документ встановленої форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим.

Декларація про походження товару

Письмова заява про країну походження товару, зроблена у зв'язку з вивезенням товару виробником, продавцем, експортером (постачальником) або іншою компетентною особою на комерційному рахунку чи будь-якому іншому документі, який стосується товару.

Декларування

Заявлення митному органу за встановленою формою точних відомостей про товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України.

Демпінг

Ввезення на митну територію країни імпорту товару за ціною, нижчою від порівнянної ціни на подібний товар у країні експорту, яке заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару.

Державна митна справа

Встановлення порядку і умов переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності органів доходів і зборів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Державна митна політика

Система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Державне мито

Платіж, що справляється за вчинення юридичних дій та за видачу документів юридичного характеру уповноваженими на те державними органами й перераховується ними в бюджет.

Державний реєстр фізичних осіб – платників податків та інших обов'язкових платежів

Автоматизований банк даних, створений для забезпечення єдиного державного обліку фізичних осіб, які зобов'язані сплачувати податки, збори, інші обов'язкові платежі до бюджетів та внески до державних цільових фондів у порядку і на умовах, що визначаються законодавчими актами України.

Джерела митного права

Різноманітні зовнішні форми вираження норм митного права, які встановлюють загальні правила поведінки суб'єктів у митній сфері.

Дилер

Особа (фізична чи юридична), яка закупає товар з подальшим його перепродажем за свій рахунок та від свого імені.

Дилерська знижка

Знижка, що надається товаровиробником своїм постійним покупцям або посередникам збуту певного товару. Розмір знижки має дорівнювати сумі власних витрат дилера з продажу та сервісного обслуговування товару, та, крім того, забезпечувати певну суму прибутку, яка зумовлюється зовнішньоторгівельною угодою.

Дистриб'ютор

Особа (фізична чи юридична), яка на підставі зовнішньоекономічного договору (контракту) закупає товар та реалізує його у визначеному цим договором (контрактом) регіоні. Товаровиробник може мати дистриб'ю-тора-посередника, який здійснює всі операції від свого імені та за свій рахунок, і додатково виконує маркетингові операції, здійснює установку, наладку та сервісне обслуговування проданого товару.

Диспач (dispatch)

Якщо завантажувально-розвантажувальні роботи будуть закінчені раніше передбачуваного договором часу, то відправник має право на компенсацію зусиль власника по достроковому

закінченню вантажних операцій. Зазвичай диспач дорівнює половині демеджа.

«Добровільне» обмеження експортних цін

Добровільне зобов'язання експортера не знижувати ціну експортного товару нижче за певний узгоджений рівень.

Довідкова ціна

Середній рівень цін за фактично укладеними угодами у певний період часу. Використовується як опора під час проведення переговорів між майбутніми контрагентами зовнішньоторговельної угоди.

Договір комісії

Договір, при якому одна сторона (комісіонер) зобов'язується за дорученням іншої сторони (комітента) за відповідну винагороду здійснити одну або кілька юридичних дій від свого імені але за рахунок комітента.

Договір консигнації

Договір, у відповідності до якого одна сторона (консигнатор) зобов'язується за дорученням іншої сторони (консигнанта) на протязі певного часу за обумовлену винагороду продати з консигнаційного складу від свого імені товари, що належать консигнанту.

Договір кореспондентський

Угода між банками в межах однієї країни або з іноземними банками, на виконання якої банки виконують доручення іншого банку щодо здійснення платежів та розрахунків.

Договір лізингу

Договір передачі в оренду різних видів технічних засобів, будівель та споруд переважно на довгостроковий період.

Додаткова декларація

У разі подання попередньої, тимчасової або періодичної митної декларації декларант або уповноважена ним особа повинні протягом визначених законодавством строків подати додаткову декларацію, яка містить точні відомості про товари, задекларовані за попередньою, тимчасовою або періодичною митною декларацією, що подавалися б у разі декларування цих товарів за митною декларацією, заповненою у звичайному порядку.

Дозвіл органу доходів і зборів

Надання особі органом доходів і зборів усно, письмово (паперовим або електронним документом) чи шляхом проставлення відбитка особистої номерної печатки на супровідних документах (деклараціях, відомостях) права на вчинення певних дій.

Дозвільні документи

Ліцензії, сертифікати, дозволи та інші документи державних контрольних служб, необхідні для завершення митного оформлення тих чи інших товарів.

Документальна перевірка

Сукупність заходів, за допомогою яких органи доходів і зборів переконуються у правильності заповнення митних декларацій, декларацій митної вартості та в достовірності зазначених у них даних, законності ввезення (пересилання) товарів на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивезення (пересилання) товарів за межі митної території України або за межі території вільної митної зони, а також своєчасності, достовірності, повноти нарахування та сплати митних платежів.

Доручення на навантаження

Документ, що надається вантажовласником або уповноваженою ним особою і містить відомості про відправника, одержувача, назву й характеристики товару. Після засвідчення його митницею є підставою для навантаження судна.

Е

Еквівалентні товари

Українські та іноземні товари, які є ідентичними за описовими, кількісними і технічними характеристиками іноземним товарам, які вони замінюють, ввезеним для операцій з переробки на митній території України.

Експедитор (freight forwarder)

а) фізична або юридична особа, що діє на основі договору поруки або комісії, що організовує транспортно-експедиторське обслуговування, але не приймає безпосередньо участі в процесі транспортування;

б) працівник підприємства або організації, в обов'язки якого входить прийом вантажів, їх супровід, оформлення перевізних документів та ін., співробітник експедиції.

Експертна оцінка

Кількісна та якісна оцінка процесів, що аналізуються експертом. Сукупність оцінок, здійснених різними експертами, дозволяє прогнозувати процеси, що не підлягають безпосередньому виміру або обліку.

Експлуатаційні якості судна (operational performance of vessel)

Технічні якості судна, такі як: вантажопідйомність, вантажомісткість, дальність плавання, автономність та ін.

Експорт (експорт товарів)

Продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України.

Експорт (імпорт) капіталу

а) Вивезення за межі України (ввезення з-за меж України) капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності.

б) митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

Експортна квота

Встановлений державою обсяг продажу на експорт певних товарів. Обсяг квоти враховує міжнародні зобов'язання країни-експортера.

Експортна ліцензія

Дозвіл державного органу (МЗЕЗіТ України) на вивезення за кордон товарів, що підпадають під державне регулювання.

Експортне мито

Мито, що стягується митними органами до або на момент здійснення процедур митного оформлення вивозу товарів за кордон.

Експортний контроль

Система державних заходів стосовно регулювання експорту зброї, боєприпасів, сировини та технологій подвійного призначення.

Експортні кредити

Прихована експортна субсидія, що є методом фінансової зовнішньоторговельної політики та спрямована на фінансове стимулювання державного розвитку експорту вітчизняними підприємствами.

Експрес-вантаж

Товар, що перевозиться в рамках швидкісного перевезення будь-якими видами транспорту з використанням електронної інформаційної системи організації та відстеження перевезень з

метою доставки даного товару до одержувача відповідно до індивідуальної накладної протягом мінімально можливого і (або) фіксованого проміжку часу, за винятком товарів, що пересилаються в міжнародних поштових відправленнях.

Експрес-перевізник

Перевізник, який з використанням будь-якого виду транспорту здійснює прискорене перевезення міжнародних експрес-відправлень за єдиним транспортним документом (загальні авіанакладні (AWB – airwaybill, MAWB – master airwaybill), CMR, bill of lading (коносамент) тощо), а також забезпечує приймання, обробку, пред'явлення таких відправлень органам доходів і зборів для митного контролю та митного оформлення в місцях їх митного оформлення та видачу одержувачам (повернення відправникам).

Ембарго

Заборона експорту чи імпорту до будь-якої країни товарів, валюти, послуг (заборона зовнішньоекономічної діяльності з визначеною країною). Засіб економічного та політичного впливу.

Ефективність імпорту

Вигідність імпорту, яка оцінюється співвідношенням вартості імпортованого товару, реалізованого на внутрішньому ринку за внутрішніми цінами, до їх вартості у зовнішньоторговельних цінах.

Ефективність експорту

Вигідність експорту, яка оцінюється співвідношенням вартості експортованого товару, до його вартості на внутрішньому ринку.

Ж

Життєвий цикл продукту (product life cycle)

Період часу від розробки продукту до зняття його з виробництва та продажу.

Загальнодержавні податки

Податки, які встановлюються органами законодавчої влади і є обов'язкові для справляння на всій території держави.

Замовлення (order)

Пропозиція покупця продавцю (виробнику) поставити (виготовити) визначений товар або послугу, зазначаючи строки виконання (доставки), кількість, якість, форму та величину оплати.

Запаси в дорозі (in-transit inventory; transportation stock)

Запаси, на момент обліку, що знаходяться в процесі транспортування.

Запаси неліквідні (excess inventory; surplus stock; overstocked producer goods)

Товарні або виробничі запаси, що довго не використовуються або не реалізуються. Можуть створюватися в результаті морального зносу, погіршення якості, відсутності попиту.

Запаси страхові (safety stock)

Запаси, призначені для безперервного постачання в випадку непередбачуваних обставин: збоїв поставок, порушення номенклатури або кількості в поставках, росту попиту та ін.

Засвідчена декларація про походження товару

Декларація про походження товару, засвідчена державною організацією або компетентним органом, наділеним відповідними повноваженнями.

Застереження

Спеціальні умови, визначені у зовнішньоторговельному договорі (контракті), згідно з якими контрагенти угоди узгоджують свої можливі дії у разі непередбачених, але вірогідних обставин. Такі застереження можуть стосуватися контрактних цін, курсів валют та ін.

Захисні застереження

Певні умови зовнішньоторговельного договору (контракту), спрямовані на зниження негативного впливу факторів ризику в ході виконання договірних зобов'язань. Захисні застереження узгоджуються контрагентами угоди та полягають у можливості перегляду окремих зобов'язань (див. Валютне застереження).

Заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Не пов'язані із застосуванням мита до товарів, що переміщуються через митний кордон України, встановлені відповідно до закону заборони та/або обмеження, спрямовані на захист внутрішнього ринку, громадського порядку та безпеки, суспільної моралі, на охорону здоров'я та життя людей і тварин, охорону навколишнього природного середовища, захист прав споживачів товарів, що ввозяться в Україну, а також на охорону національної культурної та історичної спадщини.

Збір

Платіж юридичних та фізичних осіб, який встановлюється в твердих розмірах за надання певних прав чи послуг або на відшкодування окремих видатків бюджету.

Звичайна ціна на продукцію (роботи, послуги)

Ціна, не менша від середньозваженої ціни реалізації аналогічної продукції (робіт, послуг) за будь-якими іншими угодами купівлі-продажу, укладеними з будь-якою третьою стороною протягом 30 календарних днів, що передували даті реалізації, за винятком випадків, коли ціни внутрішньої реалізації підлягають державному регулюванню згідно з порядком ціноутворення, встановленим законодавством.

Знак товарний

Знак, що дає можливість відрізнити подібні товари, вироблені різними товаровиробниками.

Знижка

Одна з умов зовнішньоторговельної угоди, що визначає розмір можливого зменшення базисної ціни товару.

Знижка оптова

Знижка, яка залежить від обсягу придбаної партії товару.

Знижка сезонна

Зниження ціни товару в період його несезонного продажу.

Знищення або руйнування

Митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Зовнішньоекономічна діяльність

Діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, що побудована на взаєминах між ними, має місце як на території України, так і за її межами та пов'язана з переміщенням товарів через митний кордон України.

Зовнішньоекономічна політика

Система заходів держави, спрямованих на досягнення економікою даної країни певних переваг на світовому ринку та на захист внутрішнього ринку від конкуренції імпортованих товарів.

Зовнішньоекономічний договір

Матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

Зона вільної торгівлі

Країни – учасники угоди про взаємну вільну торгівлю ліквідують між собою торговельні бар'єри, але зберігають при цьому свої торговельні обмеження щодо третіх країн. У цій зоні зберігається митний контроль на всіх кордонах країн-учасниць. Метою такого контролю є оподаткування або заборона імпорту з третіх країн, який міг проникнути через низький митний тариф якоїсь з держав-учасниць. Подібне стосується і експорту з країн-учасниць союзу.

Зона митного контролю

Місце, визначене органами доходів і зборів в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, в межах якого органи доходів і зборів здійснюють митні формальності.

Зона спрощеного митного контролю

Частина зони митного контролю з належним технічним та інформаційним обладнанням для здійснення контролю у спрощеному порядку.

Зразок

Одиниця товару (продукції), відповідна структурою, складом і властивостями всій партії, серії товару (продукції), або одиничний об'єкт, представлений у письмовій та інших формах відображення, відбір якого в цілях подальшого дослідження фіксується у встановленому порядку.

Зустрічна закупівля

Зовнішньоторговельні операції, коли продавець укладає угоду з покупцем про купівлю товарів покупця протягом визначеного угодою терміну.

Зустрічна торгівля

Товарообмін між країнами, що не передбачає рух коштів. Основними її формами є бартерні угоди, угоди на зустрічну закупівлю, компенсаційні та клірингові угоди.

I

Ідентичні товари

Товари, однакові за всіма ознаками з оцінюваними товарами, у тому числі за такими, як: 1) фізичні характеристики; 2) якість та репутація на ринку; 3) країна виробництва; 4) виробник. Незначні зовнішні відмінності не можуть бути підставою для відмови у розгляді товарів як ідентичних.

Імпорт (import)

а) Купівля (у тому числі з оплатою в негрошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами;

б) митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

Імпортер

Фізична або юридична особа, яка реалізує угоди з ввезення товарів у свою країну.

Імпортна квота

Показник, що визначає обсяги можливого імпорту тих чи інших товарів. Використовується як засіб нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі.

Імпортна ліцензія

Дозвільний документ, що видається уповноваженою державною структурою для ввезення з-за кордону визначеного в ліцензії товару.

Імпортне мито (duty on import)

Митний збір, що стягується з імпортуючих в дану країну товарів та транспортних засобів.

Індикативна ціна

Ціна на товар, яка відповідає ціні, що склалась чи складається на відповідний товар на ринку експорту чи імпорту на момент здійснення експортної (імпортної) операції з урахуванням умов поставки та умов проведення розрахунків, визначених згідно з законодавством.

Інкасо

Вид банківської операції, що здійснюється банком за дорученням свого клієнта та за його рахунок на підставі наданих документів (рахунків, відвантажувальних та страхових документів).

Інкасове доручення

Платіжна вимога, що надається банку клієнтом для стягнення з третьої особи коштів у безспір-ному порядку на користь клієнта.

Інкотермс (International Commercial Terms, INCOTERMS) (Правила Інкотермс)

Виданий Міжнародною торгівельною палатою збірник міжнародних торгових термінів. В словнику надаються терміни згідно базисних умов постачань, що стосуються перевізного процесу, оформлення постачань та ін. Міжнародні правила, визнані урядовими органами, юридичними особами та компаніями по всьому світу як тлумачення найбільш застосовуваних у міжнародній торгівлі термінів. Сфера дії правил Інкотермс поширюється на права та обов'язки сторін за контрактами купівлі-продажу. Цифри вказують на рік редакції правил.

EXW (ex works (... named place) франко завод (...назва місця))

Термін **Франко завод (EXW)** означає, що продавець вважається таким, що виконав свої обов'язки по поставці, коли він надасть товар у розпорядження покупця на своєму підприємстві або

в іншому названому місці (наприклад: на заводі, фабриці, складі й т.п.). Продавець не відповідає за навантаження товару на транспортний засіб, а також за митне оформлення товару для експорту.

FCA (free carrier (...named place) франко перевізник (...назва місця)

Термін **Франко перевізник (FCA)** означає, що продавець доставить товар, який пройшов митне очищення зазначеному покупцем перевізнику до названого місця. Слід зазначити, що вибір місця поставки впливає на зобов'язання по навантаженню й розвантаженню товару в даному місці. Якщо поставка здійснюється в приміщенні продавця, то продавець відповідає за відвантаження. Якщо ж поставка здійснюється в іншому місці, продавець за відвантаження товару відповідальності не несе. Даний термін може бути використаний під час перевезення будь-яким видом транспорту, включаючи мультимодальні перевезення.

FAS (free alongside ship (... named port of shipment) франко вздовж борту судна (... назва порту відвантаження)

Термін **Франко вздовж борту судна (FAS)** означає, що продавець виконав поставку, коли товар розміщений уздовж борту судна на причалі або на ліхтерах у зазначеному порту відвантаження. З цього моменту всі видатки й ризики втрати або ушкодження товару повинен нести покупець. За умовами терміну FAS на продавця покладається обов'язок по митному очищенню товару для експорту.

FOB (free on board (... named port of shipment) франко борт (... назва порту відвантаження)

Термін **Франко борт (FOB)** означає, що продавець виконав поставку, коли товар перейшов через поручні судна в названому порту відвантаження. Це означає, що з цього моменту всі видатки й ризики втрати або ушкодження товару повинен нести покупець. За умовами терміну FOB на продавця покладається обов'язок по митному очищенню товару для експорту. Даний термін може застосовуватися тільки під час перевезення товару морським або внутрішнім водним транспортом. Якщо сторони не збираються використовувати водний транспорт слід застосовувати термін FCA.

CFR – cost and freight (... named port of destination) вартість і фрахт (... назва порту призначення)

Термін **Вартість і фрахт (CFR)** означає, що продавець виконав поставку, коли товар перейшов через поручні судна в порту відвантаження. За умовами терміна CFR на продавця покладає обов'язок по митному очищенню товару для експорту. Даний термін може застосовуватися тільки під час перевезення товару морським або внутрішнім водним транспортом.

CIF (cost, insurance and freight (... named port of destination) вартість, страхування та фрахт (...назва порту призначення)

Термін **Вартість, страхування та фрахт (CIF)** означає, що продавець виконав поставку, коли товар перейшов через поручні судна в порту відвантаження. Продавець зобов'язаний оплатити видатки й фрахт, необхідні для доставки товару в зазначений порт призначення, але ризик втрати або ушкодження товару, як і будь-які додаткові видатки, що виникають після відвантаження товару, переходять від продавця на покупця. За умовами терміну CIF на продавця покладається обов'язок по митному очищенню товару для експорту. Даний термін може застосовуватися тільки під час перевезення товару морським або внутрішнім водним транспортом. Якщо сторони не збираються поставляти товар через поручні судна, слід застосовувати термін СІР.

CIP (carriage and insurance paid to (... named place of destination) фрахт/перевезення та страхування сплачені до (...назва місця призначення)

Термін **Фрахт/перевезення та страхування сплачені до (СІР)** означає, що продавець доставить товар названому перевізнику. Крім цього, продавець зобов'язано оплатити видатки, пов'язані з перевезенням товару до названого пункту призначення. За умовами СІР на продавця також покладає обов'язок по забезпеченню страхування від ризиків втрати й ушкодження товару під час перевезення на користь покупця. Отже, продавець укладає договір страхування й оплачує страхові внески. За умовами терміна СІР на продавця покладається обов'язок по митному очищенню товару для експорту. Даний термін може застосовуватися під час

перевезення товару будь-яким видом транспорту, включаючи мультимодальні перевезення.

CPT (carriage paid to (... named place of destination) фрахт/перевезення сплачені до (...назва місця призначення)

Термін **Фрахт/перевезення сплачені до (CPT)** означає, що продавець доставить товар названому перевізнику. Крім цього, продавець зобов'язаний оплатити видатки, пов'язані з перевезенням товару до названого пункту призначення. Це означає, що покупець бере на себе всі ризики втрати або ушкодження товару, а також інші видатки після передачі товару перевізнику. За умовами терміну CPT на продавця покладає обов'язок по митному очищенню товару для експорту. Даний термін може застосовуватися під час перевезення товару будь-яким видом транспорту, включаючи мультимодальні перевезення.

DAT (delivered at terminal (... named terminal of destination) поставка на терміналі (... назва терміналу)

Термін **Поставка на терміналі (DAT)** – заміняє собою термін DEQ: товар надається в розпорядження покупця нерозвантаженим із прибулого транспортного засобу. DAT на відміну від DEQ застосовується для мультимодальних перевезень. Новий термін, введений в Інкотермс 2010.

DAP (delivered at point (... named point of destination) поставка в пункті (... назва пункту)

Термін **Поставка в пункті (DAP)** є загальним положенням, при якому важливо точно вказати місце призначення. Термін DAP заміняє собою три терміни: DAF, DES, DDU, і передбачає, що товар надається покупцеві вже готовим для розвантаження (у наших умовах для перевантаження під митним контролем, або ж для митного оформлення). Новий термін, введений в Інкотермс 2010.

DDP (delivered duty paid (... named place of destination) поставка зі сплатою мита (... назва місця призначення)

Термін **Поставка зі сплатою мита (DDP)** означає, що продавець надасть товар, який пройшов митне очищення у розпорядження покупця в названому місці призначення. Продавець зобов'язаний нести всі витрати й ризики, пов'язані із транспортуванням товару, включаючи будь-які платежі для імпорту в країну призначення. У той час як термін EXW покладає на

продавця мінімальні обов'язки, термін DDP покладає максимальні обов'язки на продавця. Якщо сторони погодилися про виключення із зобов'язань продавця деяких з видатків, що підлягають оплаті при імпорті (наприклад, податок на додану вартість – ПДВ), це повинно бути чітко вказане в контракті купівлі-продажу

DAF – delivered at frontier (... named place) поставка до кордону (... назва місця поставки)

Термін **Поставка до кордону (DAF)** означає, що продавець виконав поставку, коли він надав не розвантажений товар, що пройшов митне очищення для експорту, в розпорядження покупця в названому пункті або місці на кордоні. Термін виключено з Інкотермс 2010.

DDU – delivered duty unpaid (... named place of destination) поставка без сплати мита (... назва місця призначення)

Термін **Поставка без сплати мита (DDU)** означає, що продавець надасть товар, який не пройшов митне очищення та не розвантажений із прибулого транспортного засобу, у розпорядження покупця в названому місці призначення. Термін виключено з Інкотермс 2010.

DES – delivered ex ship (... named port of destination) поставка з судна (... назва порту призначення)

Термін **Поставка з судна (DES)** означає, що продавець виконав поставку, коли він надав товар, який не пройшов митне очищення для імпорту, у розпорядження покупця на борту судна в названому порту призначення. Термін виключено з Інкотермс 2010

DEQ – delivered ex quay (... named port of destination) поставка з пристані (... назва порту призначення)

Термін **Поставка з пристані (DEQ)** означає, що продавець виконав свої обов'язки по поставці, коли товар, що не пройшов митне очищення для імпорту, наданий у розпорядження покупця на пристані в названому порту призначення. Термін виключено з Інкотермс 2010.

Іноземна валюта

а) валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу і є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а

також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу,

б) платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях,

в) кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території України валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та вкладах у банківсько-кредитних установах на території України та за її межами.

Іноземна юридична особа

Підприємство, створене за законодавством іншим, ніж законодавство України, і розміщене за межами України.

Іноземні інвестиції

Всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Україні, в результаті чого утворюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності

Суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами України.

Іноземні товари

Товари, що не є українськими відповідно до п. 61 ст. 3. Митного кодексу, а також товари, що втратили митний статус українських товарів відповідно до Митного кодексу.

Істотний недолік

Недолік, який робить неможливим чи недопустимим використання товару (роботи, послуги) відповідно до його цільового призначення або не може бути усунутий щодо цього споживача, чи для його усунення необхідні великі затрати праці та часу, або він робить товар (роботу, послугу) іншим, ніж передбачено договором, чи проявляється знову після його усунення.

К

Каботаж

Перевезення українських та іноземних товарів шляхом завантаження їх на морське (річкове) судно в одному пункті на митній території України і транспортування в інший пункт території України, де здійснюватиметься їх вивантаження. При цьому товари, ввезені на митну територію України морським (річковим) судном, допускаються до каботажного перевезення між органами доходів і зборів або в межах зони діяльності одного органу доходів і зборів після їх перевантаження на інше морське (річкове) судно, що ходить під прапором України, або, за умови отримання на це дозволу центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері транспорту, на іноземне судно.

Канцеллінг (cancelling)

Право фрахтувача розірвати чартер в випадку, якщо судно до визначеного терміну не прийшло в порт завантаження.

Карго

Вантаж, що перевозиться на судні, або страхування вантажів у разі транспортування.

Карго-маніфест

Зведена відомість, що містить інформацію про номери авіаційних вантажних накладних, кількість вантажних місць, вагу, найменування товарів та інших предметів, які навантажуються на борт (вивантажуються з борту) повітряного судна під митним контролем.

Квота (контингенти) глобальна

Квота, що встановлюється по товару (товарах) без зазначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

Квота (контингенти) групова

Квота, що встановлюється по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

Квота експортна (імпортна)

Граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях.

Квота (контингенти) індивідуальна

Квота, що встановлюється по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись.

Квота сезонна

Поширюється на певні сільськогосподарські товари та забезпечує регулювання імпорту цих товарів у певні сезони року.

Квота спеціальна

Граничний обсяг імпорту в Україну певного товару (товарів), що є об'єктом спеціального розслідування та/або спеціальних заходів, який дозволено імпортувати в Україну протягом установленого строку та який визначається в натуральних та/або вартісних одиницях виміру.

Квота тарифна

Поєднання кількісного обмеження та митно-тарифних засобів. Дає дозвіл на імпорт певного обсягу товару за мінімальними ставками мита. До решти імпортованого товару застосовуються ставки мита на загальних підставах.

Квотування

Кількісне обмеження як фізичного обсягу імпорту, так і його вартості. Основна мета квотування полягає в тому, щоб обмежити імпортно-експортні поставки певних товарів або повністю припинити імпортно-експорт деяких з них або всіх з певних країн чи з усіх країн.

Кліринг

Система безготівкових розрахунків за товари та послуги, що базується на зарахуванні взаємних вимог і зобов'язань.

Клірингова угода

Зовнішньоторговельна угода, що передбачає вартісний баланс експортних та імпорتنих поставок.

Ковзка ціна

Ціна, що узгоджується у торговельній угоді, на товар з довгим терміном виготовлення. Комісіонер – особа-посередник, що виконує комісійні послуги.

Комбіновані перевезення

Інтермодальні перевезення, у межах яких значна частина європейського рейсу припадає на залізничний, внутрішній водяний або морський транспорт, будь-який початковий і/або кінцевий відрізок шляху, на якому використовується автомобільний транспорт, є максимально коротким.

Комерційний рахунок

Документ, що засвідчує вимогу продавця до покупця про сплату зазначеної в ньому суми за відвантажений товар.

Комерційні документи

Рахунок-фактура (інвойс), специфікації, відвантажувальні та пакувальні листи та інші документи, які використовуються при здійсненні зовнішньоторговельної та іншої діяльності, а також для підтвердження здійснення угод, пов'язаних з переміщенням товарів через митний кордон України.

Комерційні умови

Сукупність умов, за яких здійснюється комерційна операція (умови поставки товарів за правилами «Інкотермс», переходу ризиків, здійснення оплати товару, вплив на вартість різних чинників, таких як кількість одиниць товару в партії товару, репутація на ринку, партнерство, сезонність тощо).

Комітент

Особа, яка видала доручення на виконання посередницьких дій з укладання угоди за його рахунок.

Компенсаційна угода

Угода, побудована на компенсації експорту товарів імпортом інших товарів.

Компенсаційне мито

Встановлюється на підставі встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» від 22.12.1998р. № 331-XIV у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, що заподіює шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику.

Комплектний об'єкт

Промисловий чи інший об'єкт, окремий цех, установка чи агрегат, який в зібраному вигляді являє собою закінчений технологічний комплекс чи його самостійну частину, що класифікується одним кодом УКТЗЕД, але з врахування транспортування та монтажу ввозиться на територію України кількома партіями товарів.

Коносамент (транспортна накладна)

Документ, що регулює правовідносини між перевізником та одержувачем вантажу, свідчить про прийняття перевізником вантажу, відомості про який наведено в К., містить зобов'язання доставити його у призначений пункт отримувачеві та є одним із документів, що підтверджують наявність і зміст договору морського перевезення.

Коносамент застрахований (insured bill of lading)

Різновид коносаменту, що являє собою поєднання перевізного документу з страховим полісом, служить доказом прийому вантажу до перевезення та одночасно засвідчує його страхування.

Коносамент наскрізний (through bill of lading)

Коносамент згідно якого вантаж приймається до перевезення до порту призначення з перевалкою в проміжному порту на інше судно. При перевезеннях по К. відповідальність за вантаж несе перевізник, що видає коносамент, але він може домовитись з іншими перевізниками про те, що кожен з них відповідає за свою частину шляху.

Коносамент чистий (clean bill of lading)

Коносамент, що не містить обмовок перевізника стосовно якості прийнятого до перевезення вантажу та його тари.

Консигнант

Власник товару, що передається для продажу за кордоном посереднику-консигнатору

Консигнатор

Посередник, що здійснює продаж за кордоном товару консигнанта від свого імені та за винагороду.

Консигнаційна операція

Господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності (консигнанта), що передбачає експорт матеріальних цінностей до складу іншого суб'єкта підприємницької діяльності (консигнатора) з дорученням реалізувати зазначені матеріальні цінності на комісійних засадах. Право власності на товар до моменту його продажу лишається за консигнантом.

Консолідований вантаж

Вантаж, що перевозиться одним транспортним засобом і складається з двох і більше партій товарів для різних одержувачів або для одного одержувача від різних відправників.

Контейнер

транспортне обладнання (клітка, знімна цистерна або подібний засіб), що:

а) являє собою повністю або частково закриту ємність, призначену для поміщення в неї вантажів;

б) має постійний характер і завдяки цьому є достатньо міцним, щоб слугувати для багаторазового використання;

в) спеціально сконструйоване для полегшення перевезення вантажів одним або кількома видами транспорту без проміжного перевантаження;

г) сконструйоване таким чином, щоб полегшити його перевантаження, зокрема з одного виду транспорту на інший;

г) сконструйоване таким чином, щоб його можна було легко завантажувати та розвантажувати;

д) що має внутрішній об'єм не менше одного метра кубічного.

Термін «контейнер» включає приладдя та обладнання, необхідні для цього типу контейнера, за умови, що вони перевозяться разом із контейнером. Знімні кузови прирівнюються до контейнерів.

Контингентування

Встановлення державою централізованого контролю за експортом та імпортом товарів шляхом обмеження номенклатури товарів у межах, визначених державою кількісних і вартісних квот протягом фіксованого періоду.

Контрабанда

Переміщення товарів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю, вчинене у великих розмірах, а також незаконне переміщення історичних та культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, радіоактивних, вибухових речовин, наркотичних засобів.

Контрагенти

Сторони торговельної угоди.

Контрафактні товари

Товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України або вивезення з цієї

території є порушенням прав інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону.

Контроль із застосуванням системи управління ризиками

Оцінка ризику шляхом аналізу (у тому числі з використанням інформаційних технологій) поданих документів у конкретному випадку переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України з метою обрання форм та обсягу митного контролю, достатніх для забезпечення додержання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Контроль співставлення

Автоматизоване порівняння даних, які містяться в митних деклараціях або інших документах, поданих для митного контролю або митного оформлення, з даними, які містяться в електронних копіях митних декларацій та інших документах, що надходять з митних та правоохоронних органів суміжних держав; в уніфікованих електронних дозвільних документах, що надходять з інших державних органів, інших електронних документах, пов'язаних з перевіркою достовірності даних, що перевіряються.

Конфіскація

Адміністративне стягнення за порушення митних правил, полягає у примусовому вилученні товарів, транспортних засобів і безоплатній передачі їх у власність держави. При цьому моторні транспортні засоби та несамохідні транспортні засоби, що буксируються ними, розглядаються як самостійні об'єкти конфіскації.

Кон'юнктура ринку

Економічна ситуація, що склалась на певному ринку (за товаром або територією), і характеризується попитом та пропозицією, коливаннями цін, обсягами продаж.

Країна походження товару

Країна, в якій товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці. При цьому під країною походження товару може розумітися також група країн, митні союзи країн, регіон чи частина країни, якщо є необхідність їх виділення з метою визначення походження товару.

Культурні цінності

Об'єкти матеріальної та духовної культури, що мають художнє, історичне, етнографічне та наукове значення і підлягають збереженню, відтворенню та охороні відповідно до законодавства України.

Л

Лізинг

Особливий вид оренди машин, обладнання, устаткування виробничого призначення.

Лізинговий договір (контракт)

Угода між орендодавцем та орендаром, за якою об'єкт оренди за відповідну плату передається у тимчасове користування.

Ліцензійний порядок

Заборона вільного ввозу або вивозу товарів.

Ліцензія автоматична

Державний дозвіл, що надається експортеру чи імпортеру автоматично, на підставі заяви.

Ліцензія відкрита (індивідуальна)

Дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу.

Ліцензія генеральна

Відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та/або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах).

Ліцензія глобальна

Державний дозвіл на експорт чи імпорт товару у визначений термін без обмежень за кількістю чи вартістю та без визначення країни експорту чи імпорту.

Ліцензія експортна (імпортна)

Належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування.

Ліцензія разова (індивідуальна)

Разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на період не менший, ніж той, що є необхідним для здійснення експортної (імпортної) операції.

Ліцензія спеціальна

Належним чином оформлене право на імпорт в Україну протягом установленого строку певного товару (товарів), який є об'єктом спеціального розслідування та/або спеціальних заходів.

Ліцензування автоматичне

Комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту ЗЕД дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких не встановлюються квоти (кількісні або інші обмеження). Автоматичне ліцензування не справляє обмежувального впливу на товари, експорт (імпорт) яких підлягає ліцензуванню.

Ліцензування неавтоматичне

Комплекс дій органу виконавчої влади з надання суб'єкту ЗЕД дозволу на здійснення протягом визначеного періоду експорту (імпорту) товарів, щодо яких встановлюються певні квоти. Неавтоматичне ліцензування використовується в разі встановлення квот на експорт (імпорт) товарів.

Логістика (Logistics)

Наука про планування, контроль та управління транспортними, складськими та іншими активами, що здійснюються в процесі доведення сировини та матеріалів до підприємства, а готової продукції до споживача, передача, зберігання та обробка відповідної інформації.

Логістична операція (Logistic operation)

Логістична операція – відокремлена сукупність дій, направлена на перетворення матеріального та/або інформаційного потоку.

М

Магазин безмитної торгівлі

Спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі.

Майнові податки

Прямі податки з юридичних та фізичних осіб, об'єктом оподаткування яких виступає рухоме й нерухоме майно.

Марка товарна

Найменування, знак, символ, малюнок, що дозволяють виділити товар даного виробника та відрізнити його від аналогічних товарів інших виробників.

Мертвий фрахт (dead freight)

Відшкодуємий судновласнику фрахтователем збиток за недозавантаження судна по чартеру проти повного судна. Право на М. у судновласника виникає як при недовикористанні вантажопідйомності судна, так і при недовикористанні його вантажомісткості.

Метод митного права

Сукупність правових прийомів за допомогою яких здійснюється вплив на поведінку суб'єктів.

Митна безпека

Стан захищеності митних інтересів України.

Митна вартість товару (customs value)

Вартість товару, що визначається у відповідності з митним законодавством країни, що використовується при накладанні товару збором, введенні митної статистики зовнішньої торгівлі та спеціальної митної статистики, а також використанні інших заходів державного регулювання торгово-економічних відносин, пов'язаних із вартістю товару, включаючи здійснення валютного контролю зовнішньоторгових угод та розрахунків банків по них у відповідності з законодавчими актами країни. Являється основою для вирахування митного збору, акцизів, митних зборів та податку на добавлену вартість.

Митна декларація (customs declaration, customs entry)

Заява встановленої форми, яка надається митним органам та містить відомості про товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури, а також іншу інформацію, необхідну для здійснення митного контролю, митного оформлення, митної статистики, нарахування та сплати митних платежів.

Митна декларація, заповнена у звичайному порядку

Митна декларація, що містить обсяг відомостей (даних), достатній для завершення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у заявлений митний режим.

Митна операція

Операція, пов'язана зі здійсненням митного контролю щодо правомірності переміщення транспортних засобів і товарів через митний 'кордон, митного оформлення цих товарів, а також стягнення мита, митних зборів та інших митних платежів.

Митна пільга

Переваги у вигляді зниження або відміни мита та обмежень, що надаються окремим юридичним та фізичним особам.

Митна політика

Система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Митна справа

Встановлені порядок і умови переміщення товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції при її ввезенні на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація і забезпечення діяльності органів доходів і зборів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Митна статистика

Складова частина загальнодержавної системи статистичного обліку і звітності, статистична інформація, яка формується, узагальнюється і аналізується органами доходів і зборів, використовується в інтересах зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків, поліпшення митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, подальшої інтеграції України у загальносвітову систему економічних відносин.

Митна статистика зовнішньої торгівлі

Узагальнена та відповідним чином систематизована інформація про переміщення товарів через митний кордон України.

Митна територія (customs area)

Територія України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки і споруди, створені у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України.

Митне забезпечення

а) засвідчення митними органами проведення митного оформлення товарів та інших предметів, щодо яких встановлено відповідний митний режим, яке включає проставлення уповноваженими особами митниці номерного штампа «Під митним контролем», особистої номерної печатки тощо, а також пломбування транспортних засобів, тари та інших видів ємностей, в яких переміщується товар;

б) одноразові номерні запірно-пломбові пристрої, печатки, штампи, голографічні мітки, засоби електронного цифрового підпису та інші засоби ідентифікації, що використовуються органами доходів і зборів для відображення та закріплення результатів митного контролю та митного оформлення.

Митне оформлення

Виконання митним органом дій (процедур), які пов'язані із закріпленням результатів митного контролю товарів і транспортних

засобів, що переміщуються через митний кордон України, і мають юридичне значення для подальшого використання цих товарів і транспортних засобів.

Митне право як галузь права

Комплексна галузь права, система норм, які регулюють суспільні відносини у сфері митної справи, відносини митного характеру, що виникають в інших сферах державної діяльності, а також відносини, які встановлюються у зв'язку з виконанням міжнародних договорів з питань митної справи.

Митне право як наука

Система поглядів, теорій та уявлень про урегульовані митним законодавством відносини.

Митне право як навчальна дисципліна

Сукупність необхідних знань та вмінь для тих, хто його вивчає, та методів навчання.

Митне регулювання

Регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та митних зборів, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

Митний брокер (посередник)

Підприємство, що здійснює декларування товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, і має ліцензію на право здійснення митної брокерської діяльності, видану спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи. Митним брокером може бути тільки підприємство – резидент. Від імені цього підприємства декларування товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, може здійснювати його відокремлений структурний підрозділ (філія, представництво тощо).

Митний контроль

Діяльність спеціально уповноважених органів виконавчої влади та їх службових осіб у пунктах пропуску через державний кордон України з перевірки відповідності вантажів і транспортних засобів вимогам митного, санітарного, ветеринарного, фітосанітарного, радіологічного, екологічного та інших видів контролю, що встановлюються виключно законами та міжнародними договорами України.

Митний кордон (customs border)

Границя території, на якій діє єдине митне законодавство. Митний кордон України збігається з державним кордоном України, крім меж штучних островів, установок і споруд, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України. Межі території зазначених островів, установок і споруд становлять митний кордон України.

Митний огляд

Адміністративна дія, що полягає у фактичній перевірці товарів і транспортних засобів з метою встановлення законності їх переміщення через кордон, відповідності товарів, що перевіряються, даним, узагальненим у вантажній митній декларації, а також даним, зазначеним у дозвільних документах державних органів; запобігання ввезенню або вивезенню заборонених товарів; виявлення схованого провозу товарів; виявлення товарів, що переміщуються без документів; визначення характеристик товару залежно від інших цілей огляду.

Митний перевізник

Підприємство, яке здійснює перевезення між митними органами товарів, що перебувають під митним контролем, без застосування при цьому заходів гарантування доставки товарів до митного органу призначення і має ліцензію на право здійснення діяльності митного перевізника, видану спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Митний пост

Митний орган, який входить до складу митниці як відокремлений структурний підрозділ і в зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених митні органи.

Митний режим

Комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного оформлення, а саме:

а) конкретний порядок переміщення товарів через митний кордон України залежно від їх призначення;

б) правовий статус товарів, що проявляється через межі прав фізичних та юридичних осіб щодо розпорядження товарами, що переміщуються (можливість використовувати, відчужувати, обов'язок повернути через певний строк, тощо);

в) обсяг митних та інших платежів, які необхідно сплатити у зв'язку із переміщенням цих товарів;

г) умови знаходження товарів та їх припустиме використання на (за межами) митній території;

д) додаткові вимоги до даного товару, а також до правового статусу особи, яка переміщує його через митний кордон (у випадках, передбачених митним законодавством).

Митний склад (customs warehouse)

а) митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

б) спеціально виділене та облаштоване приміщення або інше місце (спеціально обладнані складські приміщення, резервуари, криті чи відкриті майданчики) для зберігання товарів під митним контролем без стягнення мита та інших платежів, а також без застосування заходів нетарифного регулювання та інших обмежень в період зберігання. Можуть бути відкритого типу (доступними для

використання будь-якими особами) та закритого типу (для зберігання товарів визначених осіб). Відповідальність за сплату митних зборів, податків та внесення інших митних платежів несе власник митного складу, за виключенням випадку коли склад належить митним органам (відповідальність несе особа, що помістила товари на зберігання).

Митний союз

Країни–учасниці не тільки ліквідують обмеження на взаємну торгівлю, але засновують єдину систему зовнішніх торговельних бар'єрів. У даному разі відпадає необхідність утримання підрозділів митної служби на спільних, внутрішніх кордонах.

Митний статус товарів

Належність товарів до українських або іноземних.

Митний супровід

Супровід транспортних засобів, що перевозять товари відповідно до митного режиму транзиту, що здійснюється посадовими особами митних органів або іншими організаціями відповідно до законодавства України з метою забезпечення дотримання умов митного режиму транзиту.

Митний тариф

Звід ставок мита, застосовуваних до товарів, переміщуваних через митний кордон.

Митниця (customs. customs house)

Територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, і підпорядковується йому. Митниця у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на органи доходів і зборів. Митниця є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та із своїм найменуванням.

Митниця відправлення

Будь-який митний орган України, з якого для всієї кількості товарів та інших предметів або їх частини починається переміщення товарів, що перебувають під митним контролем.

Митниця призначення

Будь-який митний орган України, де закінчується переміщення товарів та інших предметів, що перебувають під митним контролем.

Митні збори

Плата, що стягується з декларантів за оформлення митних процедур.

Митні інтереси України

Національні інтереси України, забезпечення та реалізація яких досягається шляхом здійснення державної митної справи.

Митні об'єкти

Будівлі, споруди та мережі інженерного забезпечення (електро-, тепло-, водо- та газопостачання, каналізація), які знаходяться на балансі митного органу.

Митні правила

Встановлений законодавством України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх органам доходів і зборів для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів цим Кодексом та іншими законами України.

Митні платежі

- а) мито;
- б) акцизний податок із ввезених на митну територію України підакцизних товарів (продукції);

в) податок на додану вартість із ввезених на митну територію України товарів (продукції).

Митні процедури

Операції, пов'язані із здійсненням митного контролю за переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України, митного оформлення цих товарів і транспортних засобів, а також із справлянням передбачених законом податків і зборів.

Митні формальності

Сукупність дій, що підлягають виконанню відповідними особами і органами доходів і зборів з метою дотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи

Мито

Податок на товари та інші предмети, які переміщуються через митний кордон України.

Мито автономне

Мито, яке встановлюється державою самостійно, тобто без будь-яких обов'язків перед іншою країною, і застосовується до будь-яких предметів і товарів незалежно від їх походження. Величина мита може бути змінена відповідно до інтересів країни без узгодження з країнами-партнерами. Даний вид мита, як правило, досягає значних розмірів і є об'єктом дискусій на дво- або багатосторонніх переговорах для отримання поступок в обмін на зниження ставок автономного мита.

Мито адвалорне (advalerum duty)

Мито, що нараховується у відсотках до митної вартості товарів та інших предметів, які обкладаються митом.

Мито антидемпінгове (antidumping duty)

Застосовується у випадках ввезення на митну територію даної країни товарів по ціні більш низькій, ніж їх нормальна вартість в даний момент в країні вивезення, якщо таке ввезення може

нанести збиток вітчизняним товаровиробникам або перешкоджає організації або розширенню виробництва подібних товарів.

Мито ввізне (import duty)

Нараховується на товари та інші предмети при їх ввезенні на митну територію України.

Мито вивізне (export duty)

Нараховується на товари та інші предмети при їх вивезенні за межі митної території України.

Мито комбіноване

Поєднує мито адвалерне і мито специфічне.

Мито компенсаційне (compensatory duty)

Збір, що стягується в випадках ввезення товарів, при виробництві або вивезенні яких прямо або непрямо використовувались субсидії, якщо таке ввезення може нанести шкоду вітчизняним виробникам подібних товарів або перешкоджає організації або розширенню виробництва подібних товарів.

Мито конвенційне (договірне)

Мито, що встановлюється на базі двосторонньої або багатосторонньої угоди з іншими державами, або угоди про створення митного союзу, і тому не може бути змінено державною владою в односторонньому порядку. Воно не змінюється впродовж тривалого часу, що має велике значення для аналізу тих митних бар'єрів, з якими експортер стикається на ринку інших країн.

Мито сезоне (season duty)

Застосовується в цілях оперативного регулювання ввезення та вивезення окремих товарів. При цьому ставки митних зборів, передбачені митним тарифом, не застосовуються, може встановлюватися сезонне ввізне і вивізне мито на строк не більше чотирьох місяців з моменту їх встановлення.

Мито специфічне (specific duty)

Нараховується у встановленому грошовому розмірі на одиницю товарів та інших предметів, які обкладаються митом.

Мито спеціальне

Застосовується: як засіб захисту українських виробників; як засіб захисту національного товаровиробника у разі, коли товари ввозяться на митну територію України в обсягах та (або) за таких умов, що заподіюють значну шкоду або створюють загрозу заподіяння значної шкоди національному товаровиробнику; як запобіжний засіб щодо учасників зовнішньоекономічної діяльності, які порушують національні інтереси у сфері зовнішньоекономічної діяльності; як заходи у відповідь на дискримінаційні та (або) недружні дії інших держав, митних союзів та економічних угруповань, які обмежують здійснення законних прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та (або) ущемляють інтереси України.

Мито транзитне

Мито, що встановлюється стосовно товарів, які переміщуються через територію країни до інших держав.

Міжнародна кооперація

Взаємодія двох або більше суб'єктів господарської діяльності, серед яких хоча б один є іноземним, при якій здійснюється спільна розробка або спільне виробництво, спільна реалізація кінцевої продукції та інших товарів на основі спеціалізації у виробництві проміжної продукції (деталей, вузлів, матеріалів, а також устаткування, що використовується у комплексних поставках) або спеціалізації на окремих технологічних стадіях (функціях) науково-дослідних робіт, виробництва та реалізації з координацією відповідних програм господарської діяльності.

Міжнародне експрес-відправлення

Належним чином упаковані міжнародні відправлення з документами чи товарним вкладенням, які приймаються, обробляються, перевозяться будь-яким видом транспорту за

міжнародним транспортним документом з метою доставки одержувачу прискореним способом у визначений строк.

Міжнародне поштове відправлення

Упаковані та оформлені відповідно до вимог актів Всесвітнього поштового союзу та Правил надання послуг поштового зв'язку листи, поштові картки, бандеролі, спеціальні мішки з позначкою «М», дрібні пакети, відправлення з оголошеною цінністю, поштові посилки, згруповані поштові відправлення з позначкою «Консигнація», відправлення міжнародної прискореної пошти «EMS», які приймаються для пересилання за межі України, доставляються в Україну або переміщуються через територію України транзитом операторами поштового зв'язку.

Міжнародний ремонт

Операції з надання послуг з усунення недоліків товарів, приведення їх у робочий стан, відновлення ресурсу або характеристик, що не призводять до зміни кодів цих товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Міжнародний транспортний документ

Номерний товаросупровідний документ, який є договором на перевезення кожного окремого міжнародного експрес-відправлення.

Міжнародні транспортні коридори (МТК)

Сукупність найбільш технічно оснащених магістральних транспортних комунікацій, як правило різних видів транспорту, що зв'язують різні країни і забезпечують перевезення пасажирів і вантажів у міжнародному сполученні на напрямках їх найбільшої концентрації.

Місце багажу, місце вантажобагажу

Кожна окрема річ, підготовлена до відправлення без упакування, або декілька речей, упакованих в окреме

відправлення (валіза, ящик, рюкзак тощо) з нанесеним маркуванням після зважування.

Множинність валютних курсів

Механізм державного регулювання, за допомогою якого встановлюються різні валютні курси для оплати різних категорій товарів. Офіційний же курс використовується для придбання найнеобхідніших товарів. Для оплати інших товарів застосовуються комерційні курси валют або закуповується іноземна валюта через аукціон.

Момент здійснення експортного (імпортного) контракту

Момент, на який здійснено всі обов'язки за зазначеним контрактом, включаючи оформлення векселів (тратт) або укладення кредитних угод.

Момент здійснення експорту (імпорту)

Момент перетину товаром митного кордону України або переходу права власності на зазначений товар, що експортується чи імпортується, від продавця до покупця.

Монополія

Виключне право на здійснення певного виду діяльності, що надається окремим особам, групі осіб або державі.

Монопольна ціна

Особливий вид цін, що утворюються не з огляду на попит і пропозиції, а під впливом монопольного становища товару (виробника) на певному ринку.

Моральна шкода

Шкода, яку заподіяно особистим немайновим правам суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та яка призвела або може призвести до збитків, що мають матеріальне вираження.

Моторні транспортні засоби

Транспортні засоби, що рухаються за допомогою встановленого на них двигуна.

Н

Навігаційний період (navigation period)

Календарний час, на протязі якого експлуатується річковий флот. Визначається з моменту виходу суден з зимнього відстою до постановки їх на наступний зимній відстій.

Накладна (waybill)

Документ, яким оформляється відпуск та прийом різних товарів, а також перевезення вантажів. Регулює відносини між відправником, перевізником та одержувачем вантажу:

а) товарна – документ, згідно з яким здійснюється передача товару, матеріальних цінностей, зазначається вид товару, його кількість, вартість одиниці, загальна вартість;

б) транспортна – основний документ, що засвідчує укладення договору перевезення між перевізником та вантажовідправником. Містить найменування та адресу відправника та отримувача вантажу, перелік пунктів відвантаження, перевантаження та призначення, найменування вантажу, кількість місць, обсяг, маркування. У залежності від виду транспорту використовуються авіаційні, автомобільні тощо.

Національний режим

Іноземні суб'єкти господарської діяльності мають обсяг прав та обов'язків не менший, ніж суб'єкти господарської діяльності України. Національний режим застосовується щодо всіх видів господарської діяльності іноземних суб'єктів цієї діяльності, пов'язаної з їх інвестиціями на території України, а також щодо експортно-імпортних операцій іноземних суб'єктів господарської діяльності тих країн, які входять разом з Україною до економічних союзів.

Небезпечний вантаж (НВ)

Речовини, матеріали, вироби, відходи виробничої та іншої діяльності, які внаслідок притаманних їм властивостей за наявності певних факторів можуть під час перевезення спричинити вибух, пожежу, пошкодження технічних засобів, пристроїв, споруд та інших об'єктів, заподіяти матеріальні збитки та шкоду довкіллю, а також призвести до загибелі, травмування, отруєння людей, тварин і які за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, або за результатами випробувань у встановленому порядку залежно від ступеня їх впливу на довкілля або людину віднесено до одного з класів небезпечних речовин.

Неоподатковуваний мінімум

Розмір об'єкта оподаткування, в межах якого податок не справляється.

Нерезиденти

а) юридичні особи, утворені відповідно до законодавства інших держав, які здійснюють свою діяльність за межами України, а також їх відокремлені підрозділи з місцезнаходженням на території України, які не здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України;

б) розташовані на території України дипломатичні представництва, консульські установи, інші офіційні представництва іноземних держав та міжнародних організацій, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізичні особи: іноземці та особи без громадянства, громадяни України, які мають постійне місце проживання за межами України, у тому числі ті, які тимчасово перебувають на території України.

Несупроводжуваний багаж

Товари для особистого користування, що відправляються їх власниками – громадянами з оформленням багажних або інших перевізних документів та переміщуються через митний кордон України окремо від цих громадян.

Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Комплекс заходів заборонного та обмежувального характеру, які не допускають проникнення іноземних товарів на внутрішній ринок, таких товарів, що зможуть нанести шкоду національній економіці різким зростанням імпорту. Основним завданням є не лише протистояння посиленню конкурентних позицій країни-імпортера, але й захист національного виробництва, охорона життя та здоров'я населення країни, навколишнього середовища, моралі, релігії та національної безпеки. Крім того, нетарифне регулювання застосовують і щодо експортних операцій з метою захисту національного ринку.

Номенклатура

Систематизований перелік найменувань, матеріалів, товарів та послуг.

Норми митного права

Встановлені державою правила поведінки в митній сфері, які регулюють зміст митної справи і підтримуються примусовою силою держави.

Нульова ставка

Ставка податку, який, у принципі, стягується, але за ставкою 0 відсотків.

О

Об'єкти митного контролю

Товари і транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон; документи і відомості про них; фізичні і юридичні особи, що мають відношення до цих товарів – власники товарів, особи, що діють за їхнім дорученням (митні брокери, декларанти, митні перевізники та ін.), їх документи; відповідність фактичних обставин установленому порядку переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон; можливість надання і дотримання митних режимів, обраних декларантами за згодою митних органів стосовно товарів і транспортних засобів.

Об'єкт митного правопорушення

Суспільні відносини, врегульовані нормами митного законодавства, яким фактом вчинення правопорушення заподіюється шкода або загроза заподіяння шкоди.

Об'єкти права інтелектуальної власності

Об'єкти авторського права і суміжних прав, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення (зазначення походження товарів) та сорти рослин.

Облікова картка підприємства

Документ, що містить відомості про підприємство, заповнюється митним брокером та надається для реєстрації на митницю. Облікова картка підтверджує факт реєстрації (акредитації) підприємства в митних органах.

Обмеження нетарифні

Законодавче обмеження на ввіз чи вивіз певних товарів із країни або в країну.

Обмеження тарифні

Система митних тарифів, що ускладнює імпорт або експорт певних товарів.

Обмежувальна ділова практика

Здійснення індивідуальних або колективних заходів, спрямованих на обмеження конкуренції та монополізацію виробництва, розподілу, обміну, споживання товарів і одержання надприбутків.

Одиниця оподаткування

Частина об'єкта оподаткування, стосовно якої відбувається встановлення нормативів і ставок обкладення.

Органи доходів і зборів

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, митниці та митні пости.

Ордерні поставки

Поставки товарів в Україну з метою купівлі-продажу чи обміну, при яких на час ввезення таких товарів на митну територію України ще не укладено зовнішньоекономічний контракт купівлі продажу.

Особи

Юридичні та фізичні особи.

Особистий огляд

Виняткова форма митного контролю проводиться за письмовим рішенням керівника органу доходів і зборів або особи, яка виконує його обов'язки, якщо є достатні підстави вважати, що громадянин, який прямує через митний кордон України чи перебуває в зоні митного контролю або у транзитній зоні міжнародного аеропорту, приховує предмети контрабанди чи товари, які є безпосередніми предметами порушення митних правил або заборонені для ввезення в Україну, вивезення з України чи транзиту через територію України.

Особисті речі

Товари, нові і такі, що були у вжитку, призначені для забезпечення звичайних повсякденних потреб фізичної особи, які відповідають меті перебування зазначеної особи відповідно в Україні або за кордоном, переміщуються через митний кордон України у ручній поклажі, супроводжуваному та несупроводжуваному багажі і не призначені для підприємницької діяльності, відчуження або передачі іншим особам.

II

Пакувальний лист (packing list)

Документ з переліком предметів, що входять в одне товарне/вантажне місце.

Паратарифні інструменти (заходи)

Платежі і збори з товару, що перетинає митний кордон, за винятком митного податку. Ці збори і платежі є оплатою праці митників, компенсацією витрат митниці у процесі митної очистки імпорту.

Партія товарів

Товари та інші предмети, що відправляються на адресу одного вантажоодержувача за одним транспортним документом, від одного вантажовідправника, а також товари, що пересилаються за однією поштовою накладною або переміщуються як ручна поклажа однією особою, яка перетинає митний кордон України.

Пеня

Штрафна санкція, сума якої стягується з платників за порушення строків сплати податків та платежів або термінів перерахування їх до бюджету організаціями, котрі утримують чи приймають їх.

Перевезення в непрямому міжнародному сполученні

Перевезення в міжнародному сполученні пасажирів, вантажів, багажу, вантажобагажу, здійснювані через розташовані в межах прикордонної території залізничні станції і порти за перевізними документами, оформленими в державах, що беруть участь в перевезеннях, а також перевезення декількома видами транспорту за окремими перевізними документами на транспорті кожного виду.

Перевезення в прямому міжнародному сполученні

Перевезення в міжнародному сполученні пасажирів, вантажів, багажу, вантажобагажу, здійснювані між залізничними

станціями в різних державах або декількома видами транспорту в різних державах за єдиним перевізним документом, оформленим на весь маршрут прямування.

Перевізник (carrier)

Особа, яка здійснює перевезення товарів через митний кордон України та/або між органами доходів і зборів на території України або є відповідальною за такі перевезення.

Переказ

Спосіб перерахування коштів через кредитні заклади та підприємства зв'язку.

Перевірка документів та відомостей

Форма митного контролю, спрямована на перевірку документів і відомостей, поданих при здійсненні митних операцій, з метою встановлення достовірності відомостей, справжності документів та (або) правильності їх заповнення та (або) оформлення.

Переказ валютних коштів за межі України

Переказ грошових (валютних) коштів на користь (на рахунок) іноземного суб'єкта господарської діяльності або у банківсько-кредитну установу, що не є суб'єктом господарської діяльності України.

Переміщення товарів через митний кордон України у вантажних відправленнях

Переміщення товарів через митний кордон України при здійсненні експортно-імпорتنих операцій, а також інших операцій, пов'язаних із ввезенням товарів на митну територію України, вивезенням товарів за межі митної території України або переміщенням їх митною територією України транзитом. При переміщенні товарів через митний кордон України у вантажних відправленнях оформляється вантажна митна декларація.

Переміщення товарів через митний кордон України у міжнародних поштових відправленнях

Переміщення товарів через митний кордон України в упакованих та оформлених відповідно до вимог актів Всесвітнього поштового союзу та Правил користування послугами поштового зв'язку листах, бандеролях, спеціальних мішках з позначкою «М», дрібних пакетах, поштових посилках, відправленнях прискореної пошти з позначкою «EMS», які приймаються до пересилання за межі України, доставляються в Україну або ереміщуються територією України транзитом підприємствами поштового зв'язку.

Переміщення товарів через митний кордон України у міжнародних експрес-відправленнях

Переміщення товарів та інших предметів, належним чином упакованих, що перевозяться експрес-перевізником будь-яким видом транспорту з метою доставки одержувачу у визначений термін.

Переміщення товарів через митний кордон України у несупроводжуваному багажі

Переміщення через митний кордон України товарів, що належать громадянам, окремо від цих громадян або повноважених ними осіб з оформленням багажних документів.

Переміщення товарів через митний кордон України у ручній поклажі

Переміщення через митний кордон України товарів, що належать громадянам, у пасажирських відділеннях (салонах) транспортних засобів, якими прямують ці громадяни або уповноважені ними особи, без оформлення багажних документів.

Переміщення товарів через митний кордон України у супроводжуваному багажі

Переміщення через митний кордон України товарів, що належать громадянам, у багажних відділеннях транспортних засобів, якими прямують ці громадяни або уповноважені ними особи, з оформленням багажних документів.

Переробка за межами митної території

Митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України у митному режимі імпорту.

Переробка на митній території

Митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки.

Періодична митна декларація

Декларація яка подається у разі, якщо товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією і тією ж особою на одних і тих же умовах та підставах протягом не більше 180 днів та під зобов'язання про подання додаткової декларації на товари, переміщені за періодичною митною декларацією протягом попереднього календарного місяця, у порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Підакцизні товари

Законодавче визначений перелік товарів, на які встановлюються специфічні акцизи.

Підкарантинні матеріали

Об'єкти і матеріали, які підлягають фітосанітарному контролю на державному кордоні та супроводжуються фітосанітарними документами.

Підприємство

Будь-яка юридична особа, а також громадянин-підприємець.

Пільги (преференції)

Надання переваги, часткове або повне звільнення від виконання встановлених правил, обов'язків або полегшення умов виконання їх.

Плата

Платіж до бюджету за використання ресурсів, які перебувають у загальнодержавній власності, на основі певної еквівалентності взаємовідносин платників із державою. Плата встановлюється у твердих ставках з одиниці ресурсів у їхньому фізичному вимірі.

Платник податків

Фізична чи юридична особа, а також група осіб без статусу юридичної особи, на яку відповідно до Митного Кодексу, Податкового кодексу України та інших законів України покладено обов'язок сплачувати податки та інші обов'язкові платежі.

Повірений

Особа, яка діє на підставі договору доручення з експрес-перевізником і здійснює пред'явлення міжнародних експрес-відправлень органу доходів і зборів за місцезнаходженням одержувача (відправника).

Повітряне судно

Будь-який пілотований державний або цивільний апарат, що самостійно прибуває на митну територію України або вибуває за її межі.

Пов'язана особа

Посадова особа платника податку, уповноважена здійснювати від імені платника податку юридичні дії, спрямовані на встановлення, зміну або зупинення правових відносин, а також члени її сім'ї.

Податки

Обов'язкові платежі, що стягуються державою з доходів або майна юридичних або фізичних осіб.

Податки непрямі

Податки, які включаються до ціни товарів або тарифів на послуги.

Податкова система

Сукупність податків, зборів, інших платежів та внесків до бюджету і державних цільових фондів, платників податків та органів, що здійснюють контроль за правильністю обчислення, повнотою і вчасністю сплати їх у встановленому законом порядку.

Податкова ставка

Законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування.

Податок на додану вартість

Основна сучасна форма універсального акцизу, котрий встановлюється щодо знову створеної в даного платника вартості, що включає фонд заробітної плати та прибуток.

Подібні (аналогічні) товари

Товари, які хоч і не однакові за всіма ознаками, але мають схожі характеристики і складаються зі схожих компонентів, завдяки чому виконують однакові функції порівняно з товарами, що оцінюються, та вважаються комерційно взаємозамінними. Для визначення, чи є товари подібними (аналогічними), враховуються якість товарів, наявність торгової марки та репутація цих товарів на ринку.

Попередження

Офіційну попередження правопорушника стосовно недопустимості таких діянь у майбутньому. Попередження виноситься у формі постанови про накладення адміністративного стягнення.

Попереднє повідомлення

Завчасне повідомлення органу доходів і зборів про намір ввезти товари на митну територію України або вивезти їх за її межі.

Попередні імпорتنі депозити

Внесення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на безпроцентні рахунки у банках, які обслуговують їх на території України, на період від моменту набрання договорами (контрактами), що ними укладаються, юридичної сили до моменту проходження товарами, що поставляються згідно із зазначеними договорами (контрактами), через митний кордон України або передачі товарів іноземними суб'єктами господарської діяльності на території України, грошових коштів у валюті договору (контракту) в сумі, визначеній у встановлених процентах до вартості відповідного договору (контракту).

Попередній документальний контроль

Контрольні заходи, які полягають у перевірці документів та відомостей, необхідних для здійснення державних санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного контролю, та здійснюються органами доходів і зборів в пунктах пропуску через державний кордон України щодо товарів, у тому числі продуктів та сировини тваринного походження, що переміщуються через митний кордон України

Попередня митна декларація

Декларація, яка подається до відповідного митного органу до ввезення товарів транспортних засобів комерційного призначення (у тому числі з метою транзиту) або після їх ввезення, якщо ці товари, транспортні засоби перебувають на території пункту пропуску через державний кордон України. Попередня митна декларація подається декларантом або уповноваженою ним особою з метою проведення аналізу ризиків та прискорення виконання митних формальностей.

Порто-франко

Зона, у межах якої товари можуть виготовлятися і/або зберігатися без сплати мита і податків.

Порушення митних правил

Адміністративне правопорушення, яке являє собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений цим Кодексом та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх органам доходів і зборів для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів, і за які Митним кодексом передбачена адміністративна відповідальність.

Посадові особи підприємств

Керівники та інші працівники підприємств (резиденти та нерезиденти), які в силу постійно або тимчасово виконуваних ними трудових (службових) обов'язків відповідають за додержання вимог, встановлених цим Кодексом, законами та іншими нормативно-правовими актами України, а також міжнародними договорами України, укладеними у встановленому законом порядку.

Посадові особи представництв іноземних держав та міжнародних організацій

Акредитовані в Україні глави дипломатичних представництв та члени дипломатичного персоналу, посадові особи консульських установ, представники іноземних держав при міжнародних організаціях, посадові особи міжнародних організацій.

Посередницька операція

Господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, який виступає в ролі комісіонера в договорі комісії, консигнатора у консигнаційному договорі або повіреного в договорі доручення, за винятком довірчих операцій з грошовими коштами, цінними паперами, включаючи приватизаційні майнові сертифікати, а також

операцій з випуску боргових зобов'язань і вимог та їхньої торгівлі, операцій з торгівлі (управління) валютними цінностями та іншими видами фінансових ресурсів, а також усіх видів банківських і страхових операцій.

Постійне місцезнаходження

Місцезнаходження офіційно зареєстрованого головного органу управління (контори) суб'єкта господарської (зовнішньоекономічної) діяльності.

Постійне місце проживання

Місце проживання на території будь-якої держави не менше одного року громадянина, який не має постійного місця проживання на території інших держав і має намір проживати на території цієї держави протягом будь-якого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цим громадянином службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом)

Постійне представництво нерезидентів в Україні

Розташоване на території України представництво іноземних компаній та фірм, міжнародних організацій та їхніх філіалів, що не мають імунітету і дипломатичних привілеїв, створене у будь-якій організаційній формі без статусу юридичної особи, через яке повністю або частково здійснюється підприємницька діяльність нерезидента, а також громадяни, які представляють в Україні нерезидента та перебувають з ним у трудових відносинах.

Поштове відправлення

Предмети, упаковані та оформлені відповідно до вимог поштових правил, які відправник доручає підприємствам поштового зв'язку для пересилання за призначенням та вручення адресату.

Право інтелектуальної власності, суб'єкти права та об'єкти права інтелектуальної власності

Розуміються у значенні, визначеному законами з питань інтелектуальної власності.

Правовласник

Особа, якій відповідно до закону належать майнові права на об'єкт права інтелектуальної власності, або особа, яка діє від її імені в межах наданих повноважень

Предмет митного права

Суспільні організаційні відносини, що складаються в процесі переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України.

Предмети

Особисті речі, товари, транспортні засоби та окремі номерні вузли до них, що переміщуються через митний кордон України.

Представництво іноземної фірми

Акредитована в установленому законодавством порядку в Україні особа, яка на підставі відповідних належним чином оформлених повноважень представляє в Україні інтереси юридичної особи – нерезидента.

Преференційне мито

Пільгове мито, що утворює особливі сприятливі умови для однієї або декількох країн у разі імпорту всіх або окремих груп імпортованих товарів.

Преференційний режим

Особливий пільговий режим здійснення зовнішньоекономічних зв'язків, що надається однією країною іншій.

Преференція

Перевага, пільги у вигляді знижок і ставок імпортного мита, звільнень від сплати мита, що можуть надаватись країною на умовах взаємності або в односторонньому порядку.

Принципал

Особа, від імені якої діє посередник.

Принципи митного права

Вихідні нормативно-керівні засади митно-правового регулювання або основні керівні ідеї, що пронизують міне законодавство.

Природний збиток (natural loss of goods)

Недостача маси вантажів та товарно-матеріальних цінностей, що виникла при їх транспортуванні та складуванні в результаті властивим їм природним способам (зсихання, утрушування та ін.). В цьому випадку перевізник відповідальності за недостачу не несе.

Припаси

а) товари, призначені для споживання пасажирами та членами екіпажів (бригад) на борту транспортних засобів, незалежно від того, продаються ці товари чи ні;

б) товари, необхідні для експлуатації і технічного обслуговування транспортних засобів на шляху прямування та у пунктах проміжних стоянок чи зупинок (у тому числі пально-мастильні матеріали), крім запасних частин та устаткування, які знаходяться у транспортних засобах на момент прибуття на митну територію України або доставляються на них під час перебування на цій території;

в) товари, які призначаються для продажу на винос пасажиром та членам екіпажів (бригад) транспортних засобів і знаходяться у цих транспортних засобах на момент прибуття на митну територію України або доставляються на них під час перебування на цій території.

Проба

Товар або частина товару, оптимально необхідна, встановлена документацією по стандартизації, яка характеризує склад і властивості всього обсягу досліджуваного товару.

Продовольча сировина

Продукція рослинного, тваринного, мінерального, синтетичного та біотехнологічного походження, що використовується для виробництва харчових продуктів.

Проміжна митниця

Будь-який митний орган, де здійснюється часткове довантаження, розвантаження, перевантаження товарів або інші операції з товарами, пов'язані з необхідністю зміни транспортного засобу, митного режиму, усунення загрози псування вантажу тощо.

Пропуск товарів і транспортних засобів через митний кордон України

Надання органом доходів і зборів відповідній особі дозволу на переміщення товарів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення.

Прості складальні операції

Операції, які здійснюються шляхом складання виробів за допомогою простого кріпильного матеріалу (гвинтів, гайок, болтів тощо) чи клепаання, склеювання або монтажу готових вузлів за допомогою зварювання (за винятком виготовлення складних виробів шляхом зварювання), а також інші операції (регулювання, контроль, заправка робочою рідиною тощо), необхідні у процесі складання і не пов'язані з переробкою (обробкою) товарів, незалежно від кількості та складності таких операцій.

Протекціонізм (від англ. «захист»)

Політика, спрямована на захист власної промисловості та власного товаровиробника від зарубіжних конкурентів на внутрішньому ринку. Для нього характерна високі митні тарифи та обмеження імпорту. Уперше започатковувався у Англії у 16 столітті для захисту підприємців від голландських та французьких товарів були введені високі ставки мита на товари, які вироблялись в Англії. Разом з тим обмежувалось чи заборонялось ввезення товарів на іноземних судах. 400 років такої політики дозволило Англії стати могутньою морською державою та вийти на перше місце за економічним розвитком.

Пункт пропуску через державний кордон України

Ділянка місцевості, територія або частина території залізничної, автомобільної станції, морського, річкового порту, аеропорту (аеродрому) з комплексом будівель, споруд та інженерно-технічних засобів, де здійснюються визначені законодавством прикордонний, митний та інші види контролю з метою пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та іншого майна.

Р

Рахунок відкритий (open account)

Форма розрахунку, при якій експортер направляє на адресу імпортера товар та товарні документи, оплату яких останній повинен здійснити протягом вказаного в контракті терміну, а не зразу після реалізації товару.

Рахунок комерційний

Основний розрахунковий документ, що містить вимоги продавця про сплату зазначеної у ньому суми платежу за поставлений покупцеві товар.

Рахунок попередній (proforma invoice)

Рахунок, що виписується при часткових поставках товару або в тих випадках, коли прийом товару здійснюється по прибуттю до покупця. Після постачання всієї партії або прийому, продавцем виписується рахунок-фактура, згідно якого здійснюється кінцевий розрахунок.

Рахунок-проформа

Документ, що містить дані про ціну одиниці товару та вартості партії товару, але не містить вимог про її сплату.

Рахунок-специфікація (specified account)

Фінансовий документ, що об'єднує функції рахунку та специфікації в якому вказується ціна за одиницю товару по видах та сортах та загальна вартість усієї товарної партії.

Рахунок-фактура (invoice)

а) документ що виписується продавцем на ім'я покупця, що засвідчує фактичну поставку товару або надання послуг та їх вартість, після прийому. Містить детальний опис та ціну поставленої продукції, номер відвантажуючого документу, суму рахунку та інші реквізити. В встановлених випадках може служити в якості накладної, що направляється з товаром та сертифіката про походження товару;

б) документ, необхідний для здійснення процедури внутрішнього митного транзиту; що містить відомості, необхідні для митного контролю: дату складення, найменування та поштову адресу експортера та імпортера, номер та дату контракту, умови постачання, найменування та код товару, вид та якість вантажних місць та дані про їх маркування, вага брутто, вартість товару в валюті, штамп експортера.

Реалізація продукції (робіт, послуг)

Господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає передачу права власності на продукцію (роботи, послуги) іншому суб'єктові підприємницької діяльності в обмін на еквівалентну суму коштів або боргових зобов'язань.

Реекспорт (re-export)

а) вивезення з країни раніше імпортованих в неї товарів, частіше всього сировинних, для перепродажу іншим країнам. Товари можуть реекспортуватися як в незмінному вигляді, так і після незначної обробки, наприклад переупаковки, сортування, що виключають їх переробку. Розрізняють Р. з завезенням в країну (прямий Р.) та без завезення в країну (непрямий Р.), коли закуплені за кордоном товари відправляються безпосередньо в треті країни;

б) митний режим, відповідно до якого товари, що були раніше ввезені на митну територію України або на територію вільної митної зони, вивозяться за межі митної території України без сплати вивізного мита та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Режим зони митного контролю

Встановлені законодавством України з питань державної митної справи приписи, заборони та/або обмеження щодо перебування в зоні митного контролю товарів, транспортних засобів комерційного призначення та громадян, розташування в ній споруд та об'єктів, а також проведення у цій зоні господарських робіт.

Режим найбільшого сприяння

Означає, що іноземні суб'єкти господарської діяльності мають обсяг прав, преференцій та пільг щодо мит, податків та зборів, якими користується та/або буде користуватися іноземний суб'єкт господарської діяльності будь-якої іншої держави, якій надано згаданий режим, за винятком випадків, коли зазначені мита, податки, збори та пільги по них встановлюються в рамках спеціального режиму, визначеного нижче. Режим найбільшого сприяння надається на основі взаємної угоди суб'єктам господарської діяльності інших держав згідно з відповідними договорами України та застосовується у сфері зовнішньої торгівлі.

Резиденти (residents)

а) юридичні особи, які утворені та провадять свою діяльність відповідно до законодавства України, з місцезнаходженням на її території, а також їх відокремлені підрозділи за кордоном, що не здійснюють господарської діяльності;

б) дипломатичні представництва, консульські установи та інші офіційні представництва України за кордоном, які мають дипломатичні привілеї та імунітет;

в) фізичні особи: громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які мають постійне місце проживання в Україні, у тому числі ті, які тимчасово перебувають за кордоном;

г) відокремлені підрозділи іноземних юридичних осіб з місцезнаходженням на території України, які здійснюють господарську діяльність відповідно до законодавства України;

ґ) інвестор (оператор) за угодою про розподіл продукції, у тому числі постійне представництво інвестора-нерезидента.

Реімпорт (reimport)

а) повернення з-за кордону непроданих та не оброблених вітчизняних товарів. Не включає повернення з-за кордону товарів, поставлених туди на умовах тимчасового вивозу або оренди;

б) митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Рекламація (claim)

Претензія, що пред'являється споживачем (вантажоотримувачем) до постачальника (вантажовідправника, перевізника) у зв'язку з невідповідністю якості та кількості поставленого товару вимогам договору.

Реконсигнація (reconsignment)

Передача права на отримання прийнятого до перевезення вантажу іншому вантажоодержувачу, відмінному від спочатку вказаного в договорі перевезення або перевізних документах.

Ремонт

Операції, що здійснюються для усунення недоліків товарів, приведення їх у робочий стан, відновлення ресурсу або характеристик та не призводять до зміни коду цих товарів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності.

Рівноважна ціна

Ціна товару, що утворилася на ринку в разі рівноваги попиту та пропозиції на даний товар.

Ризик

а) небезпека збитків у зв'язку з випадковим виникненням непередбачених обставин або змінами умов економічної діяльності;

б) ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Роздрібні ціни

Ціни, за якими товари реалізуються безпосередньо споживачеві.

Роялті

Платежі будь-якого виду, одержані у вигляді винагород (компенсацій) за використання або надання дозволу на використання прав промисловості та інтелектуальної власності, а також інших аналогічних майнових прав, що визнаються об'єктом права власності суб'єкта підприємницької діяльності, включаючи використання авторських прав на будь-які твори науки, літератури, мистецтва, записи на носіях інформації, права на копіювання і розповсюдження будь-якого патенту або ліцензії, знака на товари та послуги, права на винаходи, на наукові або промислові зразки, креслення, моделі або схеми програмних засобів обчислювальної техніки, автоматизованих систем або систем обробки інформації, секретної формули або процесу» права на інформацію щодо промислового, комерційного або наукового досвіду (ноу-хау).

Ручна поклажа

Товари, що належать громадянам і переміщуються через митний кордон України разом з цими громадянами або уповноваженими ними особами без оформлення багажних чи інших перевізних документів.

С

Санкції

Заходи примусового впливу на порушників порядку та правил ведення господарської та фінансової діяльності, в тому числі у зовнішньоекономічних відносинах. Санкції можуть застосовуватись державними органами, фінансовими та податковими закладами, банками у вигляді штрафів, заборон або обмежень зовнішньоекономічних операцій тощо.

Світові ціни

Ціни на товари головних продавців, покупців або основних центрів міжнародної торгівлі, що утворюються в процесі значних та регулярних операцій з купівлі-продажу товарів на світовому ринку.

Сезонні ціни

Ціни, що залежать від пори року, сезону та можуть установлюватись на сільськогосподарську продукцію, одяг, взуття тощо.

Сертифікат відповідності

Документ, виданий за правилами системи сертифікації, який засвідчує, що належним чином ідентифікована продукція, процес або послуга відповідають конкретному стандарту чи іншому нормативному документу.

Сертифікат про походження товару

Документ, який однозначно свідчить про країну походження товару і виданий компетентним органом даної країни або країни вивезення, якщо у країні вивезення сертифікат видається на підставі сертифіката, виданого компетентним органом у країні походження товару.

Сертифікат про регіональне найменування товару

Документ, який підтверджує, що товари відповідають визначенню, характерному для відповідного регіону країни, та виданий компетентним органом відповідно до законодавства країни вивезення товару.

Сертифікат якості (quality certificate)

Документ, що підтверджує відповідність товару показникам якості, технічним характеристикам, вимогам безпеки для життя та здоров'я людей, природного навколишнього середовища, що передбачені умовами договору. Видається підприємством – виробником або експортером. Складається в декількох екземплярах, один з яких слідує разом з вантажем, а інший представляється разом з рахунком та іншими документами, необхідними для оплати.

Склад тимчасового зберігання

Відповідним чином облаштовані приміщення та/або криті чи відкриті майданчики, резервуари, холодильні чи морозильні камери, призначені для тимчасового зберігання товарів під митним контролем до поміщення їх у митний режим.

Собівартість продукції

Грошовий вираз витрат товаровиробника на виробництво і реалізацію продукції, що вміщують суми матеріальних затрат, амортизацію основних засобів, заробітну плату працівників, витрати на виробництво тощо.

Спеціальний режим

Застосовується до територій спеціальних економічних зон, а також до територій митних союзів, до яких входить Україна, і в разі встановлення будь-якого спеціального режиму згідно з міжнародними договорами за участю України.

Спеціально виготовлене сховище (тайник)

Сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані та пристосовані з цією метою конструктивні ємності чи предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо.

Спеціальна економічна зона

Територія, в межах якої відповідним законом України встановлюється і діє спеціальний правовий режим господарської діяльності та спеціальний порядок застосування і дії законодавства України.

Спеціальна митна статистика

Система збирання, опрацювання, аналізу, поширення, збереження, захисту та використання статистичної інформації, що відображає діяльність органів доходів і зборів при здійсненні ними державної митної справи.

Спільна підприємницька (господарська) діяльність

Діяльність, що базується на співробітництві між суб'єктами господарської діяльності України та іноземними суб'єктами господарської діяльності і на спільному розподілі результатів та ризиків від її здійснення.

Спільні підприємства

Підприємства, які базуються на спільному капіталі суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, на спільному управлінні та на спільному розподілі результатів та ризиків.

Ставка мита

Зазначений в митному тарифі встановлений грошовий розмір платежу, який використовується для розрахунку розміру мита, яке підлягає стягненню митними органами за перемішуваний через митний кордон товар.

Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності

Особа, зареєстрована на території України чи іншої держави, яка здійснює зовнішньоекономічну діяльність.

Субсидія

Пямі або непрямі платежі з державного бюджету на користь виробників окремих товарів або послуг. До непрямих субсидій належить, зокрема, підтримка низьких цін на продукцію підприємств, що знаходяться в державній власності (виробництво електроенергії, окремих видів сировини).

Субсидія внутрішня

Засіб державного стимулювання вітчизняного виробника товарів, що надходять на внутрішній споживчий ринок.

Субсидія експортна

Засіб державного стимулювання вітчизняного експортера для продажу товарів на зовнішній ринок за цінами, нижчими від внутрішніх, що забезпечує їм цінову конкурентоспроможність та стимулює розвиток експортної стратегії та тактики.

Субститут (substitute)

Право судновласника замінити найменоване судно іншим. Воно не обов'язково має бути однотипним, але має мати схожі експлуатаційні характеристики, для того щоб забезпечити перевезення обумовленої кількості вантажу.

Судно закордонного плавання

Українське або іноземне судно, яке здійснює міжнародні перевезення товарів та/або пасажирів та прибуває на митну територію України або вибуває за її межі.

Судно каботажного плавання

Судно, яке без заходу до портів інших держав здійснює каботажні перевезення між портами України, а також судно флоту рибного господарства, яке здійснює рибогосподарську діяльність у межах Азово-Чорноморського басейну.

Судова експертиза

Дослідження (предмета, документа, транспортного засобу, речовини тощо), проведене у відповідності з певними методиками і порядком, встановленим процесуальним законодавством, особою, що володіє спеціальними знаннями в науці, техніці, мистецтві чи ремеслі (експертом), з метою встановлення обставин, що мають значення для справи.

Сукупна пропозиція

Визначає загальну кількість товарів та послуг, яка може бути запропонована за різних рівнів цін.

Сукупний попит

Обсяг попиту на товари та послуги в країні, що визначається як загальний попит споживачів та залежить від купівельної спроможності населення.

Супутні матеріали

Матеріали, що використовуються у процесі виробництва, зберігання, транспортування, реалізації, пакування та маркування харчових продуктів і безпосередньо контактують з цими продуктами, але самі непридатні для споживання.

Страхування комерційного ризику

Вид страхування з метою зменшення ризику в разі здійснення зовнішньоторговельних угод.

Супроводжуваний багаж

Товари, що належать громадянам і переміщуються через митний кордон України у багажних відділеннях транспортних засобів, якими прямують ці громадяни, з оформленням багажних або інших перевізних документів.

Т

Таймшіт (time-sheet) и стейтмент оф фектс (statement of facts).

Перший документ грає тільки облікову роль – в ньому фіксуються всі факти, що відносяться до сталійного часу. По стейтменту здійснюється не тільки облік, але й розрахунок сталійного часу.

Тальман (tallyman)

Працівник, що займається підрахунком, обмірнням, контрольним переваженням вантажів та іншими операціями при проведенні навантажувально-розвантажувальних робіт на судні.

Тарифна квота (контингент)

Визначений обсяг товару, в межах якого ввезення або вивезення такого товару здійснюється за пільговою ставкою мита або без застосування митам Товари, увезені понад тарифний контингент, обкладають звичайними митами.

Тверді податкові ставки

Встановлюються в грошовому виразі на одиницю об'єкта оподаткування в натуральному обчисленні.

Тимчасова надбавка до діючих ставок ввізного мита

Надбавка до ввізного мита, яка запроваджується виключно з метою відновлення рівноваги платіжного балансу, стан якого визначено критичним відповідно до діючих правил, та прирівнюється до ввізного мита у розумінні Закону України «Про Єдиний митний тариф».

Тимчасова декларація

Декларація яка подається, якщо декларант з поважних причин не може здійснити у повному обсязі декларування товарів і транспортних засобів, які ввозяться на митну територію України, безпосередньо під час переміщення їх через митний кордон України. Тимчасова декларація має містити дані, достатні для поміщення їх у заявлений митний режим, та під зобов'язання про подання додаткової декларації у строк не більше 45 днів з дати оформлення тимчасової митної декларації.

Тимчасове ввезення

Митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Тимчасове вивезення

Митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реїмпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Тимчасове зберігання

Зберігання іноземних товарів під митним контролем в місцях тимчасового зберігання до їх випуску митним органом відповідно до заявленої митної процедури або до здійснення інших дій, передбачених митним законодавством України без сплати митних зборів, податків.

Товари

Будь-які рухомі речі, у тому числі ті, на які законом поширено режим нерухомої речі (крім транспортних засобів комерційного призначення), валютні цінності, культурні цінності, а також електроенергія, що переміщується лініями електропередачі.

Товари для особистого користування

Товари, призначені для особистих, сімейних, домашніх і інших не пов'язаних із здійсненням підприємницької діяльності потреб фізичних осіб, що переміщуються через митний кордон у супроводжуваному або несупроводжуваному багажі, міжнародних поштових відправленнях або іншим способом.

Товари, повністю вироблені у даній країні

а) корисні копалини, добуті з надр цієї країни, в її територіальних водах або на її морському дні;

б) продукція рослинного походження, вирощена або зібрана в цій країні;

в) живі тварини, що народилися та вирощені в цій країні;

г) продукція, одержана від живих тварин у цій країні;

д) продукція, одержана в результаті мисливського або рибальського промислу в цій країні;

е) продукція морського рибальського промислу та інша продукція морського промислу, одержана судном цієї країни або судном, що орендоване (зафрахтоване) цією країною;

є) продукція, одержана на борту переробного судна цієї країни виключно з продукції, зазначеної у пункті 6 цієї статті;

ж) продукція, одержана з морського дна або з морських надр за межами територіальних вод цієї країни, за умови, що ця країна має виключне право на розробку цього морського дна або цих морських надр;

з) брухт та відходи, одержані в результаті виробничих або інших операцій з переробки в цій країні, а також вироби, що були у вжитку, зібрані в цій країні та придатні лише для переробки на сировину (утилізації);

и) електроенергія, вироблена в цій країні;

к) товари, вироблені в цій країні виключно з продукції, зазначеної у пунктах а-и.

Товарна група

Група однорідних товарів за гармонізованою системою опису та кодування товарів.

Товарна марка

Ім'я, термін, знак, символ, малюнок або їх сукупність, призначені для ідентифікації товарів або послуг одного продавця або групи продавців та вирізнення їх з-поміж товарів та послуг конкурентів.

Товарний знак

Марка або її частина, забезпечені правовим захистом. Товарний знак захищає виняткові права продавця та використання марочної назви та/або марочного знаку (емблеми).

Товарообмінна (бартерна) операція

Господарча операція суб'єкта підприємницької діяльності, що передбачає розрахунок за реалізовану продукцію (роботи, послуги) інший, ніж у грошовій формі, включаючи будь-які види погашення (заліку) взаємозаборгованості між сторонами господарчої операції без проведення грошових розрахунків, за винятком випадку міждержавного клірингу, що провадиться за рішенням Президента України або Кабінету Міністрів України.

Товаросупровідна документація

Комерційні та інші документи на вантаж, що містять відомості про його власника, відправника, одержувача, ціну, кількість, якість, походження, безпеку і т.д. та супроводжують вантаж на всьому шляху його переміщення від відправника до одержувача.

Транзит

Митний режим, відповідно до якого товари та/або транспортні засоби комерційного призначення переміщуються під митним контролем між двома органами доходів і зборів України або в межах зони діяльності одного органу доходів і зборів без будь-якого використання цих товарів, без сплати митних платежів та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Транспортні (перевізні) документи

Коносамент, накладна або інший документ, що підтверджує наявність договору перевезення товарів і супроводжуючий їх при такому перевезенні.

Транспортні засоби

Пристрої, призначені для перевезення людей і (або) вантажу, а також установленого на них спеціального обладнання чи механізмів. Транспортні засоби комерційного призначення, транспортні засоби особистого користування, трубопроводи та лінії електропередачі.

Транспортні засоби комерційного призначення

Будь-яке судно (у тому числі самохідні та несамохідні ліхтери та баржі, а також судна на підводних крилах), судно на повітряній подушці, повітряне судно, автотранспортний засіб (моторні транспортні засоби, причепи, напівпричепи) чи рухомий склад залізниці, що використовуються в міжнародних перевезеннях для платного транспортування осіб або для платного чи безоплатного промислового чи комерційного транспортування товарів разом з їхніми звичайними запасними частинами, приладдям та устаткуванням, а також мастилами та паливом, що містяться в їхніх звичайних баках упродовж їхнього транспортування разом із транспортними засобами комерційного призначення.

Транспортні засоби особистого користування

Наземні транспортні засоби товарних позицій 8702, 8703, 8704 (загальною масою до 3,5 тонни), 8711 згідно з УКТ ЗЕД та причепи до них товарної позиції 8716 згідно з УКТ ЗЕД, плавучі засоби та повітряні судна, що зареєстровані на території відповідної країни, перебувають у власності або тимчасовому користуванні відповідного громадянина та ввозяться або вивозяться цим громадянином у кількості не більше однієї одиниці на кожну товарну позицію виключно для особистого користування, а не для промислового або комерційного транспортування товарів чи пасажирів за плату або безоплатно.

Транзит товарів

Переміщення товарів, вироблених за межами України, через територію України без будь-якого використання цих товарів на зазначеній території.

Турист

Особа, яка відвідує країну тимчасового перебування в лікувально-оздоровчих, рекреаційних, пізнавальних, фізкультурно-спортивних, професійно-ділових, релігійних та інших цілях без заняття діяльністю, пов'язаною з отриманням доходу від джерел у країні (місці) тимчасового перебування, на період від 24 годин до 6 місяців підряд або здійснює не менше однієї ночівлі в країні (місці) тимчасового перебування.

У

Українські товари

Товари:

а) які повністю отримані (вироблені) на митній території України та які не містять товарів, ввезених із-за меж митної території України. Товари, повністю отримані (вироблені) на митній території України, не мають митного статусу українських товарів, якщо вони отримані (вироблені) з товарів, які не перебувають у вільному обігу на митній території України;

б) ввезені на митну територію України та випущені для вільного обігу на цій території;

в) отримані (вироблені) на митній території України виключно з товарів, зазначених у підпункті «б», або з товарів, зазначених у підпунктах «а» і «б» цього пункту.

УКТЗЕД (Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності)

Товарна номенклатура, що включає в себе розділи, групи, товарні позиції, товарні підпозиції, а також цифрові коди, що відносяться до них, складена на основі Міжнародної гармонізованої системи опису і кодування товарів.

Умови зовнішньоекономічного договору (контракту)

Умови узгоджені контрагентами угоди до укладення договору. Вносяться до тексту договору (контракту), регулюють відносини сторін у разі виконання договору (контракту) та встановлюють взаємні вимоги, права, обов'язки.

Умови платежу

Умови, що визначають обсяг, форми, строки, місце платежу на виконання вимог зовнішньоекономічного договору (контракту).

Умови поставки (terms of delivery)

Передбачені договором вимоги до кількості та якості продукції, асортименту, терміну поставки, форми оплати, упаковки та ін.

Умовне звільнення від оподаткування митними платежами

Звільнення від сплати нарахованого податкового зобов'язання у разі поміщення товарів у митні режими, що передбачають звільнення від оподаткування митними платежами за умови дотримання вимог митного режиму.

Упаковка (packaging)

Тара, матеріали, що забезпечують захист товару, продукції від пошкодження або втрат при транспортуванні, складуванні та ін.

Уповноважена особа

Особа, яка на підставі договору або належно оформленого доручення, виданого декларантом, наділена правом вчиняти дії, пов'язані з проведенням митних формальностей, щодо товарів, транспортних засобів комерційного призначення від імені декларанта.

Уповноважений банк

Будь-який комерційний банк, офіційно зареєстрований на території України, який має ліцензію Національного банку України на проведення валютних операцій, а також здійснює валютний контроль операцій своїх клієнтів.

Уповноважений економічний оператор

Підприємство, створене відповідно до законодавства України, яке має право користуватися спеціальними спрощеннями відповідно митного законодавства. Статус уповноваженого економічного оператора надається підприємству митницею шляхом видачі сертифіката уповноваженого економічного оператора та включення його до Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів.

Управління ризиками

Робота органів доходів і зборів з аналізу ризиків, виявлення та оцінки ризиків, розроблення та практичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, оцінки ефективності та контролю застосування цих заходів. Під ризиком розуміється ймовірність недотримання вимог законодавства України з питань державної митної справи.

Упущена вигода

Доход або прибуток, який міг би одержати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності в разі здійснення зовнішньоекономічної операції і який він не одержав внаслідок дії обставин, що не залежать від нього, якщо розмір його передбачуваного доходу або прибутку можна обґрунтувати.

Усне опитування громадян та посадових осіб підприємств

Отримання посадовою особою органу доходів і зборів інформації, що має значення для здійснення митного контролю, від осіб, які володіють такою інформацією.

Ухилення від сплати податків

Дії платників податків, спрямовані на несплату податків шляхом заниження доходу та оцінки майна або повного приховування їх.

Ф

Фактор

Агент з широкими повноваженнями щодо продажу товару, який він продає від власного імені, хоча право власності на цей товар до нього не перейшло.

Факторингова операція

Передача експортером товару права за борговими зобов'язаннями імпортера банку (як фактору). Вона здійснюється на підставі факторингової угоди.

Фактура

Рахунок, виписаний продавцем на ім'я покупця, який засвідчує вартість товару та його кількість.

Фактурна вартість

Значається у рахунку-фактурі та визначає вартість товару без урахування витрат, пов'язаних з його доставкою.

Фінансування експорту

Кредитування експортних поставок, що здійснюється наданням позики покупцеві продавцем або банком, що його забезпечує.

Фітосанітарний контроль

Контроль експорту та імпорту товарів рослинного походження.

Формато-логічний контроль

Автоматизована перевірка правильності заповнення даних митних декларацій та повернення результатів перевірки; перевірка митних декларацій та інших документів на достовірність та законність; здійснення статистичного, валютного контролю, контролю нарахованих митних платежів, контролю правильності застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Форфейтингова операція

Купівля банком у експортера товару боргових вимог до імпортера. Передача вимог боргу здійснюється на підставі форфейтингової угоди.

Фрахт (freight)

а) плата за перевезення вантажу

б) перевозимий на зафрахтованому транспортному засобі (спочатку на судні) вантаж, а також саме таке перевезення.

Фрахт зворотний (back freight)

Фрахт, згідно якого вантажовласник оплачує перевізнику вартість зворотної доставки вантажу в порт відправлення, якщо вантаж не може бути доставлений в порт призначення по незалежним від перевізника причинам.

Фритредерство

Політика вільної торгівлі, за якої митні органи виконують переважно реєстраційні функції та не стягують імпортні та експортні мита, не встановлюють обмеження на зовнішньоторговельний обіг.

X

Харчовий продукт

Будь-який продукт, що у натуральному вигляді чи після відповідної обробки вживається людиною в їжу або для пиття.

Хоппер (hopper)

Різновид напіввагона. Використовується для масових перевезень сипучих вантажів, для перевезень цементу, зерна та інших сипучих вантажів, що потребують захисту від атмосферних опадів, використовуються криті хопери з завантажувальними люками на даху.

Ц

Цедент (cedent)

Страховщик, що проводить вторинне розміщення ризику (перестраховання).

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику

Центральний орган виконавчої влади, що є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань забезпечення формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізації єдиної державної податкової, державної митної політики, забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями при застосуванні податкового та митного законодавства, а також законодавства з питань сплати єдиного внеску.

Цесія

Передача іншим особам своїх зобов'язань (боргу).

Ціна

Грошовий вираз вартості товару. Відображає його споживчі властивості, купівельну спроможність грошової одиниці.

Ціна базисна

Визначає вартість товару певного сорту, якості, хімічного складу. Пов'язана з умовами поставки товару і може включати, крім вартості товару, вартість страхування, транспортування, складування та інших витрат, пов'язаних з його доставкою до певного географічного пункту (базисного пункту).

Ціна біржова

Визначається як підсумок проведення торгів на товарних біржах по певному товару.

Ціна демпінгова

Експортна ціна, нижча за ціну того самого товару на внутрішньому ринку.

Ціна довідкова

Відображає середній рівень цін за фактично укладеними угодами у певний період часу і використовується як опорна в разі проведення переговорів за конкретною угодою.

Ціна договірна, контрактна

Ціна, зафіксована у договорі купівлі-продажу та узгоджена контрагентами угоди.

Ціна ковзка

Ціна на вироби а довгим терміном виготовлення, розраховується в залежності від витрат виробництва за час виготовлення виробу.

Ціна монопольна

Ціна вища за фактурну. Встановлюється монопольними продавцями на світових товарних ринках.

Ціна номінальна

Ціна, що публікується у прейскурантах, довідниках і т.ін.

Ціна оптова

Ціна товару, яка встановлюється в залежності від обсягу партії товару, запропонованої до продажу.

Ціна попиту

Ціна, що складається при такому стані попиту та пропозиції, коли укладається ринок покупця, який і визначає ціну.

Ціна пропозиції

Значається у оферті (офіційна пропозиція продавця) та складається при такому стані попиту та пропозиції, коли укладається ринок продавця.

Ціна роздрібна

Ціна за одиницю товару у роздрібній торгівлі.

Ціна фактурна

Ціна, що зазначена у фактурі-рахунку на поставлений товар.

Цінні папери

Грошові документи, що засвідчують право володіння або відносини позики, визначають взаємовідносини між особою, яка їх випустила, та їхнім власником і передбачають, як правило, виплату доходу у вигляді дивідендів або відсотків, а також можливість передачі грошових та інших прав, що випливають з цих документів, іншим особам. Види цінних паперів: акції, облігації, чеки, казначейські зобов'язання, депозитні сертифікати, векселі.

Ч

Чартер (charter)

Договір між власником транспортного засобу та наймачем (фрахтувателем) про аренду транспортного засобу на визначений період або рейс. Розрізняють декілька видів Ч. в залежності від розподілення ризиків.

Частота поставки (delivery frequency)

Число поставок в відліковому періоді.

Ш

Штраф

Покладення на особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за правопорушення, обов'язку сплатити до державного бюджету грошові кошти у сумі, яка визначається Митним кодексом залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення.

Штрафні санкції

Грошові штрафи та пені, що стягуються з платників за порушення митного законодавства.

Штрих-код (bar code)

Штрих-код – комбінація вертикальних смуг та цифр, що представляють товар у закодованому вигляді. Склад коду: перші дві цифри визначають країну-виробника, наступні п'ять – код підприємства, далі п'ять цифр визначають товар, а остання призначена для автоматизованої обробки інформації коду.

Я

Якість

Сукупність технікоекономічних, експлуатаційних, соціальних та інших властивостей товару, що забезпечує його здатність задовольнити потреби споживачів.

Якість харчового продукту

Сукупність властивостей, що визначає його здатність забезпечити організм людини.

Ярлик (label, tag)

Виготовлена з паперу або іншого матеріалу етикетка або бланк, або клеймо на товарі, з позначенням найменування продукції, штрих-коду, кількості, ціни, гарантійного терміну зберігання та ін.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативні джерела

Міжнародні угоди:

1. Всесвітня поштова конвенція від 14.09.94
2. Конвенція про тимчасове ввезення від 26.06.90;
3. Віденська конвенція про консульські зносини від 24.04.63;
4. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.61;
5. Міжнародна конвенція про узгодження умов здійснення контролю вантажів на кордонах 1982 р.
6. Міжнародній конвенції про спрощення та гармонізацію митних процедур (Київська конвенція від 18.05.1973 р.).
7. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенція МДП) 1975 року від 14.11.1975
8. Угода між Урядом України і Урядом Республіки Молдова про організацію спільного контролю в пунктах пропуску через українсько-молдовський державний кордон від 11.03.1997р.

Законодавство України:

1. Деякі питання здійснення державного контролю товарів, що переміщуються через митний кордон України: Про затвердження переліку товарів, що підлягають державному контролю (у тому числі у формі попереднього документального контролю) у разі переміщення їх через митний кордон України: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 № 1031
2. Деякі питання здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України: Про затвердження Порядку здійснення попереднього документального контролю в пунктах пропуску через державний кордон України: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.10.2011 № 1030
3. Класифікатор митних органів, їх структурних підрозділів, митних організацій, спеціалізованих навчальних закладів та науково-

дослідної установи митної служби України. Затверджено Наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 60. – Ст. 2457

4. Митний кодекс України № 4495 від 13 березня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 44–48. – Ст. 552.

5. Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними: Про затвердження Типової технологічної схеми пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними; Типової технологічної схеми здійснення митного контролю автомобільних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон; Типової технологічної схеми здійснення митного контролю водних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон; Типової технологічної схеми здійснення митного контролю залізничних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон; Типової технологічної схеми здійснення митного контролю повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними, у пунктах пропуску через державний кордон: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 451

6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI;

7. Положення Про Київську регіональну митницю. Затверджено Наказом Державної митної служби України від 07.12.2004 р. № 875 (у редакції наказу Державної митної служби України 11.10.2012 № 533).

8. Пояснення до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (Наказ Держмитслужби України від 30.12.10 № 1561)

9. Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей: Закон України від 21.09.99 №1068-XIV;

10. Про гуманітарну допомогу: Закон України від 22.10.1999 р.

11. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон від 17.07.1997 № 468/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1997. – № 41. – С. 24 від 24.10.1997.

12. Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади. Указ Президента України від 24.12.2012 № 726 // Урядовий кур'єр. 25.12.2012. № 238.

13. Про деякі питання ввезення на митну територію України та реєстрації транспортних засобів: Закон України від 06.07.2005 № 2739-IV;

14. Про Дисциплінарний статут митної служби України: Закон України від 06.09.2005 № 2805 // Голос України від 29.09.2005 – № 183.

15. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV

16. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон від 22.12.1998 № 332–XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 7. – С. 27 від 05.03.1999.

17. Про затвердження зразка свідоцтва на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.06.2000 № 984

18. Про затвердження зразків форменого одягу посадових осіб митної служби України, їх опису, норм забезпечення і термінів експлуатації: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2002 № 1988 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 1. – С. 36. – Ст. 13 від 17.01.2003.

19. Про затвердження Інструкції про порядок організації та проведення службового розслідування і службової перевірки в митній службі України. Наказ Державної митної служби України від 13 серпня 2010 р. № 918 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 12. – Ст. 532.

20. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження діяльності митного брокера та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю): Постанова Кабінету Міністрів України від 21.03.2012 № 219

21. Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною митною службою. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 вересня 2011 р. № 913-р // Офіційний вісник України. – 2011. – № 75. – Ст. 2813

22. Про затвердження переліку товарів вивезення (пересилання) яких громадянами за межі митної території України не

допускається: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.05.2012 № 468

23. Про затвердження Переліку товарів із зазначенням їх кодів згідно з УКТЗЕД, на які Державною службою контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України видається свідоцтво на право вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей з території України: Наказ Міністерства культури і туризму України від 20.08.2008 № 37

24. Про затвердження переліку товарів, ввезення яких на митну територію України та/або переміщення територією України прохідним та внутрішнім транзитом здійснюється за умови обов'язкового надання митним органам забезпечення сплати митних платежів: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 461

25. Про затвердження Положення про Департамент боротьби з контрабандою, аналізу ризиків та протидії корупції. Наказ Державної митної служби України від 07 квітня 2011 р. № 289.

26. Про затвердження Положення про митні декларації та Про затвердження форм митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій

27. Про затвердження Положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.08.2010 № 751

28. Про затвердження Положення про спеціальні звання працівників і навчальних закладів митної служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 2003 р. № 900 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – С. 174. – Ст. 1190 від 04.07.2003.

29. Про затвердження Положень про митні пости Київської регіональної митниці, Положень про відділи митного оформлення митного поста «Спеціалізований» Київської регіональної митниці, Положень про сектори митного оформлення митного поста «Енергетичний» Київської регіональної митниці та розподіл території і компетенції, в межах яких здійснюють функції підрозділи митного оформлення Київської регіональної митниці та втрату чинності наказів Київської регіональної митниці. Наказ Київської регіональної митниці від 06.11.2012 № 1100.

30. Про затвердження Порядку вивезення за межі України державних нагород з дорогоцінних металів та/або дорогоцінного каміння: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2001 № 677

31. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 631

32. Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.09.98 № 1388

33. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Мінфіну від 30.05.2012 № 651

34. Про затвердження Порядку заповнення митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності: Наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 № 614

35. Про затвердження Порядку здійснення державного контролю нехарчової продукції: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2011 року № 1403

36. Про затвердження Порядку здійснення компенсації шкоди, заподіяної працівникам митних органів, спеціалізованих митних установ та організацій під час виконання або пов'язаної з виконанням ними службових обов'язків: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 № 678.

37. Про затвердження Порядку організації та розповсюдження електронного цифрового підпису в митній службі України: Наказ Держмитслужби від 20.02.2012 №116

38. Про затвердження Порядку проведення державної експертизи культурних цінностей та розмірів плати за її проведення: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.08.2003 № 1343

39. Про затвердження Порядку проведення митними органами невізних документальних перевірок. Постанова Кабінету Міністрів

України від 02 лютого 2011 р. № 71 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 9. – Ст. 415.

40. Про затвердження Порядку проведення огляду та переогляду товарів, транспортних засобів комерційного призначення: Наказ Мінфіну від 12.12.2012 № 1316

41. Про затвердження Порядку розгляду звернень та особистого прийому громадян у Державній митній службі України, інших митних органах, спеціалізованих митних установах і організаціях. Наказ Державної митної служби України від 14 вересня 2009 р. № 855 // Офіційний вісник України. – 2009. – № 79. – Ст. 270.

42. Про затвердження Правил надання послуг поштового зв'язку: Постанова Кабінету Міністрів України від 05.03.2009 № 270

43. Про затвердження Правил носіння форменого одягу посадовими особами митної служби України, курсантами митних закладів освіти: Наказ Державної митної служби України від 10.09.2003 № 602.

44. Про затвердження Правил оформлення і видачі паспортів громадянина України для виїзду за кордон і проїзних документів дитини, їх тимчасового затримання та вилучення: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.03.95 № 231

45. Про затвердження Примірної структури регіональної митниці, митниці та Вимог до штатної структури регіональної митниці, митниці. Наказ Державної митної служби України від 05.12.11 № 1025

46. Про затвердження форми митної декларації для письмового декларування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами для особистих, сімейних та інших потреб, не пов'язаних з провадженням підприємницької діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 431

47. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон від 22.12.1998 № 330–XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 7. – С. 28 від 05.03.1999.

48. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон від 22.12.1998 № 331–XIV // Офіційний вісник України. – 1999. – № 7. – С. 67 від 05.03.1999.

49. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959–XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. – № 29. – Ст. 377.

50. Про лікарські засоби: Закон України від 04.04.96 № 123/96-ВР;

51. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закону України від 01.06.2000 року № 1775-3

52. Про Митний тариф України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2371 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 18. – Т. 1. – С. 24. – Ст. 781 від 18.05.2001.

53. Про обсяги та порядок ввезення громадянами на митну територію України харчових продуктів для власного споживання: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 434

54. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади. Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. № 1085 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 94. – Ст. 3334.

55. Про порядок вивезення (пересилання) за межі митної території України громадянами дорогоцінних металів (за винятком банківських металів, пам'ятних та ювілейних монет України із дорогоцінних металів), дорогоцінного каміння та виробів із них, а також культурних цінностей з метою їх відчуження: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 448

56. Про порядок виїзду з України і візду в Україну громадян України Закон України від 21.01.94 № 3857-Х11

57. Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті: Закон України від 23.09.1994 № 185/94-ВР

58. Про поштовий зв'язок: Закон України від 04.10.2001 № 2759-III;

59. Про приєднання України до Конвенції про тимчасове ввезення: Закон України від 24.03.2004 № 1661-IV

60. Про прикордонний контроль: Закон України від 05.11.2009 № 1710-VI

61. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.1996 р.

62. Про символіку Державної митної служби України: Указ Президента України від 27 червня 2003 р. № 554 // Офіційний вісник України. – 2003 р. – № 27. – С. 11. – Ст. 1315 від 18.07.2003.

63. Про транзит вантажів: Закон України від 20.10.1999 р.

64. Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 року): Закон України 15.07.1994 № 117/94-ВР

65. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI

66. Протокол про спільний прикордонний та митний контроль в пунктах пропуску через державний кордон між Україною і Російською Федерацією від 29.01.1996

Наукова література

1. Абакуменко Е. Таможенное право: от института до самостоятельной отрасли (эволюция взглядов Д.Н.Бахраха на место таможенных норм в системе права) / Е. Абакуменко // Митна справа. – 2012. – № 5. – С.37

2. Азаров О. М. Україна та світова система торгівлі ГАТТ/СОТ : проблеми і перспективи / Право України. – 2002. – № 6. – С. 144–147.

3. Андрійчук В. М., Коментар до Митного кодексу України: Із практики митної справи // Державна митна служба України / П.В. Пашко (ред.), М.М. Каленський (ред.). – К. : Юстиніан, 2004. – 723 с.

4. Бичков В. В., Основи митної справи: Навч. посіб. для студ. юридичних спец. вищих навч. Закладів / Бичков В. В., Гончар С. Л. // Державна митна служба України / П.В. Пашко (ред.). – 2. вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2002. – 318 с. – (Серія «Митна справа в Україні»).

5. Аргунов В. А. Основи митної справи в Україні: підручник / П.В. Пашко (ред.). – К. : Знання, 2008. – 652 с.

6. Багрий-Шахматов Л. В. Борьба с контрабандой в истории таможенного дела. – / Багрий-Шахматов Л. В., Бойко В. Н., Попов Г. В., Лозгачев И. И. К. : Видавець Вадим Карпенко. – 2001. – 34 с.

7. Базилук І. О. Форми та методи експортного контролю / І.О. Базилук // Митна справа. – 2012. – № 1. – С.74

8. Бахрах Д. Н. Таможенное право как институт административного права // Государство и право. – 1995. – № 3. – С. 13–21.

9. Бахрах Д. Н. Таможенное право как институт административного права / Д.Н. Бахрах, С.В. Кивалов // Митна справа. – 2012. – № 5. – С.24

10. Білецька Л. М. Предмети контрабанди як елемент предмета доказування у кримінальних справах // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 2. – С. 44–47.

11. Бойко В. М. Історія митної справи. – / Бойко В. М. , Багрій-Шахматов Л. В., Попов Г. В. – К. : Видавець Вадим Карпенко, 2002. – 50 с.

12. Бойко І. В. Контрабанда зброї в Україні та окремі шляхи вирішення цієї проблеми // Науковий вісник НАВС. – 2001. – Вип. 4. – С. 143–152.

13. Ващенко В. В. Система ГАТТ/СОТ та її основні принципи // Митна справа. – 1999. – № 3. – С. 3–15.

14. Вивчаємо митне законодавство: Тематичні завдання, тести: Посібник // Державна митна служба України; Київський центр підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів Держмитслужби України / О.Б. Єгоров (заг.ред.), П.Я. Бабічева (уклад.). – О. : ЗАТ «ПЛАСКЕ», 2004. – 272 с.

15. Вишневецька Л. І. Митна статистика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К. : Професіонал, 2008. – 352 с.

16. Владимиров К. Н. , Бардачова В. Ю. Митне регулювання: Навчальний посібник. – 2-ге вид. – Херсон: Олді-пшос, 2002. – 336 с.

17. Войцещук А. Д. Митна політика: фіскально-регулюючий аспект. / Войцещук А. Д., Івашук І. О.– К.: Мануфактура, 2005. – 160 с.

18. Войцещук А. Д. Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил: підручник для студ. вищих навч. закл. / А.Д. Войцещук (заг.ред.). Войцещук А. Д. , Каленський М. М. , Барабаш С. І. , Гоя О. В. , Савчук С.С. – Хмельницький : Інтрада, 2008. – 328 с.

19. Гаверський В. В. Державна служба в митних органах // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 1997. – № 2. – С. 57–105.

20. Гайворонський Є. П. Контрабанда культурних цінностей: кримінологічна характеристика, детермінація та

запобігання: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Нац. юридична акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2009. – 19 с.

21. Ганжин О. М. Таможенное оформление морских грузов / Ганжин О. М., Деркач В. Г., Пашко П. В. // Государственная таможенная служба Украины / Н.Н. Каленский (ред.), П.В. Пашко (ред.). – К.: Знання, 2003. – 195 с. – (Серія «Митна справа в Україні»).

22. Гарбінська-Руденко А. В. Правові засади здійснення валютного контролю в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2011. – 19 с.

23. Гармаш Є. В. Організаційно-правові основи підготовки, прийняття та виконання адміністративних рішень в митній службі України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Д., 2010. – 20 с.

24. Головійчук Л. Т. Причини та умови злочинності у сфері службової діяльності працівників митних органів / Л.Т. Головійчук // Митна справа. – 2012. – № 3. – С. 95

25. Головка Ю. І. Джерела з історії митниць Південної України (1775–1819 рр.): Автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.06 // Запорізький держ. ун-т. – Запоріжжя, 2004. – 20 с. ^ НБУВ: РА328662.

26. Гребельник О. П. Основи митної справи : Навч. посібник / М-во освіти і науки України. – Київ: Центр навч. літ-ри. – 2003. – 599 с. ^ НАВС: X621 Г79.

27. Грищенко В. Визначення вартості предметів контрабанди // Вісник прокуратури. – 2003. – № 4. – С. 87–88.

28. Давиденко Л. М. Забезпечення прав і свобод громадян при здійсненні митних процедур (організаційно-правові аспекти): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національний ун-т держ. податкової служби України. – Ірпінь, 2007. – 20 с.

29. Данелюк В. І. Адміністративно-правові засади контролю за посередницькою діяльністю в галузі митної справи: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. – Д., 2011. – 20 с.

30. Дем'янчук В. С. Технічні засоби митної служби: Навч. Посіб. / Дем'янчук В. С., Момотенко В. Я., Полатайко Р. Б. // Київський міжнародний ун-т цивільної авіації. – К., 1997. – 126 с.

31. Дем'янчук С. Г. Аналітико-статистичні моделі для прогнозування та підвищення ефективності функціонування систем митного контролю : Автореф. дис... канд. техн. наук: (05.13.06) // Національний транспортний ун-т. – К., 2005. – 19 с.
32. Демин Ю. М. Таможенный контроль в Украине. – К. : Преса України, 2004. – 542 с.
33. Деркач Л. В. Українська митниця: вчора, сьогодні, завтра – К., 2000
34. Дідусенко П. М. Розвідки про митну справу в українській державі-Гетьманщині в першій половині та середині 18 століття. – К., 2002. – 218 с.
35. Дмитренко Е. С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави / Е.С. Дмитренко // Митна справа. – 2012. – № 3. – С. 22
36. Додин Е. В. Нетарифное регулирование в таможенной практике Украины // Митна справа. – 1999. – № 2. – С. 29–36.
37. Додин Е. В. Доказывания по делам об административных проступках, связанных с нарушениями антиалкогольного законодательства и наркомании. / Додин Е. В. , Шкарупа В. К. – К., 1989.
38. Додін Є. В. Експерт та спеціаліст у митній справі України: Навч. посіб. / Одеська національна юридична академія. – О. : Юридична література, 2004. – 72 с.
39. Додін Є. В. Міжнародне співробітництво з питань протидії порушення митного законодавства / Є.В. Додін // Митна справа. – 2012. – № 4. – С.152
40. Додін Є. В. Систематизація митного законодавства сучасної України / Є.В. Додін // Митна справа. – 2012. – № 3. – С.11
41. Допілка В. О. Контрабанда спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації / В.О. Допілка // Митна справа. – 2012. – № 2. – С. 45
42. Дорофєєва Л. Організація розслідування злочинів у митних органах // Вісник прокуратури. – 2003. – № 11. – С. 80–83.
43. Дубініна А. А., Сорокіна С. В. Основи митної справи в Україні: Навч. посіб. для студ. вищих навч. закл.. – К. : Видавничий дім «Професіонал», 2004. – 359 с.

44. Дудчак В. І. Митна справа: Навч. посіб. / Дудчак В. І. , Мартинюк О. В. // Київський національний економічний ун-т. – К. : Вид-во КНЕУ, 2002. – 310 с.
45. Дукова Н. М. Адміністративно-правовий статус митної варті: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.». – О., 2011. – 18 с.
46. Дьомін Ю. М. Митний процес у діяльності митних органів // Вісник прокуратури. – 2003. – № 4. – С. 45–48.
47. Дьомін Ю. М. Перспективи розвитку законодавства, пов'язаного з повноваженнями митних органів у сфері оперативно-розшукової діяльності // Право України. – 2001. – № 7. – С. 91–93.
48. Дьомін Ю. М. Поняття та місце митного контролю в системі функцій Української держави // Право України. – 2003. – № 8. – С. 40–44.
49. Дьомін Ю. М. Становлення митного законодавства триває // Вісник прокуратури. – 2003. – № 2. – С. 36–38.
50. Ємченко І. В. Методи і технічні засоби митного контролю: підручник для студ. вищих навч. закл. / Львівська комерційна академія. – К. : Центр учбової літ-ри, 2007. – 432 с.
51. Жорін Ф. Л. Правові основи митної справи в Україні: (конспект курсу лекцій з програмних тем): Навч. посібник. – К. : КНЕУ, 2001. – 248 с.
52. Зименко А. В. Провадження у справах про порушення митних правил. Адміністративно-правове та адміністративно-процесуальне дослідження: монографія / Національна академія управління. – К. : Ін Юре, 2007. – 184 с.
53. Івашук І. О. Митний контроль за переміщенням об'єктів інтелектуальної власності // Фінанси України. – 2003. – № 2. – С. 70–76.
54. Іщенко Ю. В. Митне право України : навч. посіб. / Іщенко Ю. В. ; Чабан В. П. ; Дорогих В. М. ; Пастух І. Д. ; Горбач О. В. ; Столбовий В. М. Київ. нац. ун-т внутр. справ. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 296 с.
55. Каленський М. М. Митна вартість імпортованих товарів: Монографія / Каленський М. М. , Войцещук А. Д. , Бережнюк І. Г. – К.: Мануфактура, 2005. – 224с.

56. Калетнік І. Г. Зобов'язання, що виникають внаслідок завдання шкоди службовими особами митних органів, в цивільному законодавстві України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 // Одеська національна юридична академія. – О., 2004. – 18 с. ^ НБУВ: РА330178.
57. Калюта А. Б. Адміністративно-юрисдикційна діяльність митних органів України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Харківський національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2007. – 18 с.
58. Карпенко Г. Л. Експертиза в митній справі: організаційно-правовий аспект: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Одеська національна юридична академія. – О., 2007. – 17 с.
59. Качан В. В. Особливості митних формальностей в режимі прикордонної торгівлі / В.В.Качан // Митна справа. – 2012. – № 3. – С.56
60. Кельман І. І. засоби митного контролю: підручник для студ. вищ. навч. закладів / Національний транспортний ун-т ; Транспортна Академія України. – Л. : Тріада плюс, 2007. – 392 с.
61. Керівники митних установ Слобожанщини: 1660 – 1870 – 1992 – 2000 // Державна митна служба України; Східна регіональна митниця // О.Н. Ярмиш (ред. рада). – Х. : Каравела, 2000. – 206 с. ^ НБУВ: ВА598159.
62. Кивалов С. В. Систематизація морського и таможенного законодательства // Актуальні проблеми політики: Збірник наукових праць. – Одеса. – 1999. – Вип. № 6–7. – С. 6.
63. Кивалов С. В. , Додин Е. В. Таможенное право в Украине: национальное и международное // Митна справа. – 2000. – № 4. – С. 13–19.
64. Кивалов С. В. Митна політика та митне право в Україні: Монографія.– Одеса: Юридична література, 2006.
65. Кивалов С. В. Митна політика України: Підручник – / Кивалов С. В. , Кормич Б. А. Одеса: Юридична література, 2001.
66. Ковальський В. К. Становлення та розвиток митної справи на Півдні України з давніх часів до 1917 року (на матеріалах Миколаївської митниці): Дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Одеська національна юридична академія. – О., 2004. – 173 арк.

67. Кольбенко А. В. Митна справа в контексті світової історії // Митна справа. – 1999. – № 1. – С. 71–75.
68. Кольбенко А. В. Становлення митної справи у Київській Русі // Вісник Львівського університету. – 1994. – Вип. 31. – С. 23–24.
69. Коментар до Митного кодексу України / За ред. П. В. Пашка, М. М. Каленського. – К.: Юстініан, 2004. – 736 с.;
70. Комзюк В. Т. Адміністративно-правові засоби здійснення митної справи: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 // Національний ун-т внутрішніх справ. – Х., 2003. – 20 с.
71. Константа О. В. Адміністративно-правові заходи боротьби з порушеннями митних правил: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. – Х., 2008. – 20 с.
72. Контрабанда: засоби попередження та протидії : Навч. посібник // КК по боротьбі з корупцією та орг. злоч. при Президентові України; За ред. Я. Кондратьєва, Б. Романюка. – К.: МІВВЦ, 2001 р. – 117 с.
73. Кормич Б. А. Митна політика в системі функцій держави // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 1999. – № 2. – С. 109–111.
74. Кормич Б. А. Основні засоби реалізації митної політики // Актуальні проблеми держави та права: Зб. наук. пр. – Одеса. – 1999. – Вип. № 6, ч. 1. – С. 257–264.
75. Кормич Б. А. Сучасні міжнародно-правові стандарти державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності / Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. – Одеса: Юрид. літ. – 2000. – Вип. № 8. – С. 265–270.
76. Корнева Т. В. Відповідальність за порушення митних правил // Юридичний вісник. – 2000. – № 2. – С. 116–118.
77. Корнева Т. В. Митний контроль в Україні: організаційно-правові питання: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 // НАН України; Інститут держави і права ім. В.М. Корецького. – К., 2003. – 16 с.
78. Кочергіна О. М. Міжнародно-правове регулювання антидемпінгу на багатосторонній основі в системі ГАТТ/СОТ:

Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 // НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2004. – 16 с.

79. Кравченко О. О. Про деякі актуальні питання застосування нового Митного кодексу України // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 2. – С. 39–43.

80. Кузнецов В. Відповідальність за контрабанду // Юридичний вісник України. – 2002. – 13–19 липня.

81. Кунєв Ю. Д. Правова організація діяльності митної служби України: теоретичні та методологічні основи: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07 / Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х., 2010. – 37 с.

82. Курило Т. В. Митне право України: Навчальний посібник. / Т В Курило. – Львів: Новий світ – 2000, 2007. – 240 с.

83. Ліцосєва О. В. Митна справа в Гетьманщині в другій половині XVII–XVIII ст.: Автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка – К., 2004. – 16 с.

84. Ліщишин П. Актуальність боротьби з контрабандою на сучасному етапі // Вісник прокуратури. – 2003. – № 2. – С. 86–89.

85. Лукшин И. В. Мошенничество в таможенном деле как способ нарушения таможенных границ // Митна справа. – 2000. – № 2. – С. 51–54.

86. Лялька А. Б. Фіскальна функція митних органів України / А.Б. Лялька // Митна справа. – 2012. – № 5. – С.56

87. Мазур А. В. Організаційно-правові основи митного контролю в Україні: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2004. – 189 арк.

88. Мармилова Т. Д. Підстави та порядок встановлення та реалізації митних пільг та преференцій в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Одес. нац. юрид. акад. – О., 2010. – 17 с.

89. Мартинюк О. В. Митне регулювання в країнах світу / Київський національний економічний ун-т. – К. : ТОВ «Кадри», 2003. – 160 с.

90. Мельник О. М. Державна служба в митних органах / О.М. Мельник, М.В. Мельник // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 56

91. Митна справа: Навч. посіб.: В 3т. / За ред. А.Д. Войцещука. – К.: Мануфактура, 2006.

92. Митне право України : навч. посіб. / Ю.В. Іщенко, В.П. Чабан, В.М. Дорогих [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України ; Київський нац. ун-т внутрішніх справ. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 295 с.

93. Митне право України: Навч. посіб./ За ред. В.В. Ченцова. – К.: Істина, 2007.–328с.

94. Митне право: Навчально-методичний комплекс / В.М. Дорогих, О.М. Дорогих. – К. : Національна академія внутрішніх справ України. – 2004. – 70 с.

95. Митний контроль на залізничному транспорті // Державна митна служба України / Писарєв В. А. , Рождественський О. В. , Пашко П. В. (ред.). – К. : Знання, 2004. – 404 с. – (Серія «Митна справа в Україні»).

96. Митний контроль на транспорті: Навч. Посіб. // Національний транспортний ун-т; Транспортна академія України. / Зеркалов Д. В. , Озірський С. В. – К. : Науковий світ, 2001. – 270 с.

97. Митний контроль та митне оформлення: Навч. посібник // Державна митна служба України / Каленський М. М. (ред.), Бакуменко Л. С. (авт. – упоряд.), Пашко П. В. (ред.). – К. : Знання, 2002. – 284 с. – (Серія «Митна справа в Україні»).

98. Митний тариф України. – К. : Логос, 2001. – 797 с.

99. Мицак А. Особливості митної політики Речі Посполитої на українських землях у XIV – XVII ст. // Право України. – 2002. – № 9. – С. 132–134.

100. Мицак А. П. Становлення і розвиток митного законодавства на території України: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 // Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л., 2005. – 16 с.

101. Мищенко И. В. Очередной вклад в развитие науки учебной дисциплины «таможенное право» / И.В. Мищенко // Митна справа. – 2012. – № 5. – С.47

102. Настюк В. Я. Адміністративно-правові проблеми законодавчого регулювання митної справи в Україні: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2005. – 36 с.

103. Настюк В. Я. Норми митного права: теорія і практика застосування // Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Факт, 2003. – 215 с.
104. Настюк В. Я. , Шульга М. Г. Митне право України: Навч. посіб. // Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : НЮАУ ім. Я. Мудрого, 2001. – 114 с.
105. Науменко В. П. Мінімізація ризиків при митному оформленні: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл.. – К. : ЗАТ «Август», 2003. – 222 с.
106. Нижникова В. В. Адміністративно-процесуальний статус суб'єктів провадження в справах про порушення митних правил: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2008. – 20 с.
107. Новікова К. І. Митний тариф в умовах лібералізації регуляторної політики держави: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя, 2010. – 20 с.
108. Омельченко А. В. Історія розвитку та перспективи вдосконалення митного законодавства України / А.В. Омельченко // Митна справа. – 2012. – № 4. – С. 72
109. Омельчук О. М. Контрабанда за кримінальним правом України : Автореф. дис. ... канд. юрид. наук (12.00.08) // Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – Київ: 2002 р. – 20 с.
110. Оніщик Ю. В. Інститут митних платежів: особливості правового регулювання / Ю.В. Оніщик // Митна справа. – 2012. – № 5. – С. 61
111. Оніщик Ю. В. Поняття та сутність фінансово-правового статусу митних органів України / Ю.В. Оніщик // Митна справа. – 2012. – № 4. – С. 90
112. Оніщик Ю. В. Фінансові правовідносини у митній сфері / Ю.В. Оніщик // Митна справа. – 2012. – № 2. – С. 15
113. Оніщик Ю. В. Фінансово-правові аспекти митного контролю / Ю.В. Оніщик // Митна справа. – 2012. – № 3. – С. 90
114. Осика С. Г. Регулювання ринків товарів і послуг на засадах норм і принципів системи ГАТТ/СОТ / Українська академія зовнішньої торгівлі. / Осика С. Г., П'ятиницькій В. Т., Оніщук О. В., Осика А. С., Штефанюк О. В. – К. : УАЗТ, 2000. – 336 с.

115. Осінь Т. І. Контрольно-організаційна функція в рамках реформування митної служби / Т.І. Осінь // Митна справа. – 2012. – № 4. – С. 143
116. Павлов А. П. Деякі аспекти зростання контрабанди і заходи митних органів у боротьбі з нею // Право України. – 2000. – № 7. – С. 60–67.
117. Павлов А. П. Кадрове забезпечення митних органів України: організаційно–правові аспекти: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 // НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. – К., 2001. – 211 арк.
118. Павлов А. П. Литовський статут та Магдебурзьке право: їх роль у розвитку торгівлі і митної справи на Київщині (XV–XVII ст.) // Право України. – 2003. – № 10. – С. 144–148.
119. Павлов А. П. Українська митниця на шляху відродження та розвитку: Правові та історичні аспекти. – К. : Акцент, 2002. – 417 с.
120. Панфілова О. Є. Реалізація принципу пропорційності при застосуванні захисних заходів митної політики / О.Є. Панфілова // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 42
121. Пашко П. В. Про термін «Митна політика» / П.В. Пашко, Н.В. Осадча // Митна справа. – 2012. – № 3. – С. 5
122. Пилипенко А. А. Правові та організаційні засади формування і функціонування персоналу митних органів України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. ун-т держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2008. – 22 с.
123. Плотніков О. В. Виокремлення спеціального міжнародно-правового режиму СОТ через практику системи з вирішення спорів СОТ / О.В. Плотніков // Митна справа. – 2012. – №43. – С. 77
124. Покрещук О. О. Правове регулювання міжнародної торгівлі у контексті норм і правил ГАТТ/СОТ / Українська академія зовнішньої торгівлі. – К. : Зовнішня торгівля, 2003. – 511 с.
125. Покрещук О. О. Система світової торгівлі ГАТТ/СОТ: питання термінології / Право України. – 2003. – № 11. – С. 144–147.
126. Поташнікова Г. В. Розвиток митної справи на Правобережній Україні в умовах становлення ринкової економіки (60-ті рр. ХІХ ст. – 1914 р.): автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.01 /

Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича – Чернівці, 2009. – 20 с.

127. Приймаченко Д. В. Адміністративна діяльність митних органів у сфері реалізації митної політики держави: Автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. держ. податк. служби України. – Ірпінь, 2007. – 39 с.

128. Приймаченко Д. В. Докази у провадженні в справах про порушення митних правил: Дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 // Академія держ. податкової служби України. – Ірпінь, 2002. – 202 арк.

129. Приймаченко Д. В. Митна політика держави. – Дніпропетровськ, 2006.

130. Продайко С. В. Класифікація адміністративних правопорушень у митній сфері за ознаками суб'єкта та суб'єктивною стороною правопорушення // Вісник Луганської академії внутрішніх справ. – 2003. – Вип. 2. – С. 95–105.

131. Продайко С. В. Митне законодавство потребує удосконалення // Вісник прокуратури. – 2003. – № 9. – С. 104–110.

132. Прокопенко В. В. Административные услуги, оказываемые государственной таможенной службой Украины (в контексте Таможенного кодекса Украины 2012 года) / В.В. Прокопенко // Митна справа. – 2012. – № 3. – С.30

133. Прокопенко В. В. Заходи адміністративного припинення, які застосовуються митними органами / В.В. Прокопенко // Митна справа. – 2012. – № 4. – С. 125

134. Прокопенко В. В., Реформування митного законодавства України необхідно починати з основ / В.В. Прокопенко, Т.І. Осінь // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 11

135. Проценко Т. О. Правове регулювання адміністрування податків і митних платежів: автореф. дис... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Ін-т законодавства Верхов. Ради України. – К., 2008. – 36 с.

136. Процок О. Контрабанда культурних цінностей : проблеми кваліфікації // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 8. – С. 89–91.

137. Прусс В. М. Основи митної справи: навч. посіб. / Прусс В. М., Козирев В. К., Самойловська В. П., Шпак Н. Г., Кіценко Г. А., Вільшанюк М. С. Одеський національний морський ун-т. – О. : ОНМУ, 2009. – 714 с.

138. Прядко О. В. Митні пільги і тарифні преференції: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. – Х., 2008. – 19 с.
139. Прядко О. В. Митні пільги і тарифні преференції: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2008. – 19 с.
140. Регулювання митної справи: Навч. посіб. / За заг.ред. Войцещука А. Д. – Київ: ПАВФ «ІНТРАДА», 2007. – 312 с.
141. Резнік І. М. Місце попереднього документального контролю в переміщенні товарів через митний кордон України / І.М. Резнік // Митна справа. – 2012. – № 4. – С. 148
142. Риси́ч Й. Л. Історія митної справи та митної політики в Україні: Навч. посіб. / Риси́ч Й. Л. , Новосад Б. М. , Морозов О. В. // Державна митна служба України; Академія митної служби України. – Д., 2000. – 68 с.
143. Рогозянський В. Н. Узагальнення практики розгляду судами міста Києва кримінальних справ про контрабанду (ст. 201, 305 КК України 2001 р.) та адміністративних справ про порушення митних правил за новим Митним кодексом України // – Адвокат. – 2005. – №4. – С.51–56.
144. Романенко В. В. Класифікація нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі / В.В. Романенко // Митна справа. – 2012. – № 3. – С. 49
145. Савін М. Проблемні питання боротьби з контрабандою // Прокуратура. Людина. Держава. – 2004. – № 1. – С. 15–20.
146. Сандровський, К.К. Митне право Україні: навчальний посібник / До До Сандровський. – К.: Вентурі, 2000. – 208 с.
147. Серветник А. В. Правове регулювання повноважень митних органів України // Митна справа. – № 2. – С. 13–16.
148. Серих О. В. Деліктологія порушень митних правил: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Одес. нац. юрид. акад. – О., 2007. – 17 с.
149. Сорока С. О. Особливості порушення кримінальної справи про контрабанду наркотичних засобів / С.О. Сорока // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 61

150. Суворкін В. А. Декриміналізація контрабанди товарів та новий Митний кодекс: новації, проблеми, перспективи / В.А. Суворкін // Митна справа. – 2012. – № 3. – С.80

151. Терещенко С. С. Основи митного законодавства України. Питання теорії та практики зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. для студ. вищих та серед. спец. навч. закладів. – К. : ЗАТ «Август», 2001. – 421 с.

152. Тимченко Н. С. Формування професійно-етичних якостей майбутніх службовців – митників: Автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 // Центральний ін-т післядипломної педагогічної освіти АПН України. – К., 2003. – 20 с.

153. Ткачук О. І. Правовий статус посадових осіб митної служби України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. аграр. ун-т. – К., 2008. – 19 с.

154. Тоцька Т. С. Державне регулювання митної вартості: автореф. дис... канд. наук з держ. управління: 25.00.02 / Гуманітарний ун-т «Запорізький ін-т держ. та муніципального управління». – Запоріжжя, 2007. – 20 с.

155. Тропіна О. М. Організаційно-правові засади здійснення митного контролю за дотриманням прав інтелектуальної власності при переміщенні товарів через митний кордон України : Автореф. дис.... канд. юрид. наук (12.00.07) // Нац. академія ДПС України. – Ірпінь: 2003 р. – 19 с.

156. Тропіна О. М. Правові аспекти визначення кола товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, у митному законодавстві // Право України. – 2003. – № 1. – С. 86–89.

157. Трусов С. І. Механізм участі громадськості в управлінні митною справою через звернення громадських об'єднань / С.І. Трусов // Митна справа. – 2012. – № 2. – С. 50

158. Тулянцева І. В. Правове регулювання переміщення культурних цінностей через митний кордон України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2010. – 20 с.

159. Федотов О. П. Митниця в організаційній системі та структурі митних органів України / О.П. Федотов, О.О. Зотенко // Митна справа. – 2012. – № 3. – С. 38

160. Федотов О. П. Спеціалізовані митні органи в організаційній структурі митних органів України / О.П. Федотов, О.О. Зотенко // Митна справа. – 2012. – № 4. – С.99
161. Федотова І. О. Навколомитна інфраструктура: поняття, стан, перспективи // Митна справа. – 2008. – № 6 – С. 56–61.
162. Федотова І. О. Актуальні аспекти правового забезпечення обліку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності в митних органах України / І.О. Федотова // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 49
163. Федотова І. О. Загальні аспекти визначення правового статусу фізичних осіб як суб'єктів митних правовідносин / І.О.Федотова // Митна справа. – 2012. – № 3. – С.43
164. Федотова І. О. Митні органи в складі митних правовідносин / І.О. Федотова // Митна справа. – 2012. – № 4. – С. 113
165. Цаліна Д. С. Порядок митного оформлення товарів при їх переміщенні через митний кордон України: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Нац. юрид. акад. України ім. Я.Мудрого. – Х., 2009. – 20 с.
166. Червінко К. В. Поняття та стадії контрольного провадження в діяльності органів державної митної служби України / К.В. Червінко // Митна справа. – 2012. – № 5. – С.67
167. Чорний В. Б. Найдавніші митні статути і зовнішньоторговельні шляхи Київської Русі: Наукове дослідження / Державна митна служба України; Академія митної служби України. – К., 2000. – 108 с.
168. Чорний В. Б. Україна і митна справа: Історичний нарис. – К. : Комп'ютерно-видавничий, інформаційний центр «КВІЦ», 2000. – 349 с.
169. Чорний В. Б. Християнська десятина, Київська Русь, митна справа та сьогодення. – К. : КВІЦ, 2001. – 478 с.
170. Чорний В. Б. Найдавніші митні статути і зовнішньоторговельні шляхи Київської Русі: Наукове дослідження / Державна митна служба України; Академія митної служби України. – К., 2000. – 108 с.
171. Чорний В. Б. Україна і митна справа: Історичний нарис. – К. : Комп'ютерно-видавничий, інформаційний центр «КВІЦ», 2000. – 349 с.

172. Чорний В. Б. Християнська десятина, Київська Русь, митна справа та сьогодення. – К. : КВІЦ, 2001. – 478 с.
173. Шакун В. І. Влада і законність. – К.: «Пам'ять століть». – 1997.
174. Шапошников Н. Н. Таможенная политика России до и после революции // Центральное управление печати и промпропаганды (Ц.У.П.) В.С.Н.Х. – М.; Л., 1924. – 74 с.
175. Шевчук В. М. Порушення кримінальної справи про контрабанду // Право України. – 2002. – № 8. – С. 63–66.
176. Шевчук О. М. Контроль за ввезенням та імпортом лікарських засобів як захід митно-тарифного регулювання / О.М. Шевчук // Митна справа. – 2012. – № 2. – С. 32
177. Шевчук О. М. Особливості митного контролю та оформлення лікарських засобів, які відносяться до групи Прикарпаття» та «Ризику» / О.М. Шевчук // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 67
178. Шершун А. А. Митне оформлення товарів та транспортних засобів: Навч.-метод. посіб.–К.: Кондор, 2007. – 330 с.
179. Шершун А. А. митного законодавства в Україні: Навч.-метод. посіб. / Шершун А. А., Нездоровін В. П., Миропольська О. В. – К. : ТП Пресс, 2004. – 416с.
180. Шишка Р. Б., Митне право України: Навч. посіб. / Шишка Р. Б., Сергієнко В. В. – Харків : Еспада, 2002. – 296 с.
181. Щербань В. А. Підготовка кадрів для митних органів // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – 2001. – Вип. 3. – С. 205–208.
182. Щербина В. І. Проблеми правового регулювання підготовки, підвищення кваліфікації та атестації фахівців з митного декларування / Щербина В. І. , Мазур А. В. // Вісник Академії митної служби України. – 2008. – № 2 (38). – С. 103–113.
183. Юрій І. А. Правові основи організації митної справи в Південних градоначальства Російської імперії перша чверть XIX ст.) / І.А. Юрій // Митна справа. – 2012. – № 1. – С. 27
184. Яценко А. Б. Митна політика в контексті європейського вектору інтеграції України: Автореф. дис... канд. екон. наук: 08.05.01 // Донецький національний ун-т. – Донецьк, 2003. – 18 с.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
СЛОВНИК МИТНИХ ТЕРМІНІВ.....	5
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	104

Навчальне електронне видання
комбінованого використання
Можна використовувати в локальному
та мережному режимах

ДЕНИСЕНКО Вікторія Володимирівна

СЛОВНИК МИТНИХ ТЕРМІНІВ

Один електронний оптичний диск (DVD-ROM);
супровідна документація.
Тираж 100 прим. Зам. № 981.

Видавець і виготовлювач
Запорізький національний технічний університет,
Україна, 69063, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 64
Тел.: (061) 769–82–96, 220–12–14

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2394 від 27.12.2005.